

Apotek Produktion & Laboratorier AB
ÅRS- OCH HÅLLBARHETSREDOVISNING 2018

*Vi bidrar med
läkemedel som
räddar liv*

Välkommen till...

APLs års- och hållbarhetsredovisning
för räkenskapsåret 2018.

www.apl.se

Innehåll

OM APL

Det här är APL	2
Året i korthet.....	4
VD-ord.....	6
Omvärld och strategi.....	8
Vårt erbjudande.....	17

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Förvaltningsberättelse	20
Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer	24
Bolagsstyrningsrapport.....	27
Styrelse	31
Ledning.....	32

FINANSIELLA RAPPORTER

Finansiella rapporter	33
Noter.....	43
Årsredovisningens undertecknande	56
Revisionsberättelse.....	57

HÅLLBARHET

Hållbarhetsstyrning	60
GRI-index.....	62
Bestyrkanderapport	67

Ordlista.....	68
---------------	----

*Vi bidrar
med läkemedel
som räddar
liv*

Läs mer om vårt samhälls-
uppdrag på sidan 2

Vi har ett viktigt samhällsuppdrag!

Vi har ett långsiktigt uppdrag att utveckla och tillhandahålla extemporeläkemedel och lagerberedningar för patienter med speciella behov, exempelvis barn som behöver lägre styrkor eller personer som är överkänsliga. Detta sker i dialog och nära samarbete med specialister, landsting och myndigheter, för att säkerställa att alla patienter får tillgång till rätt behandling.

APL bedriver dessutom utveckling och kontraktstillverkning av läkemedel på uppdrag av bioteknik- och läkemedelsföretag. Vi har även resurser för att utveckla, tillverka och analysera särläkemedel och andra nischprodukter.

Vårt erbjudande

Vård & Apotek

Vi utvecklar och tillverkar extemporeläkemedel till vården och apoteksmarknadens aktörer.

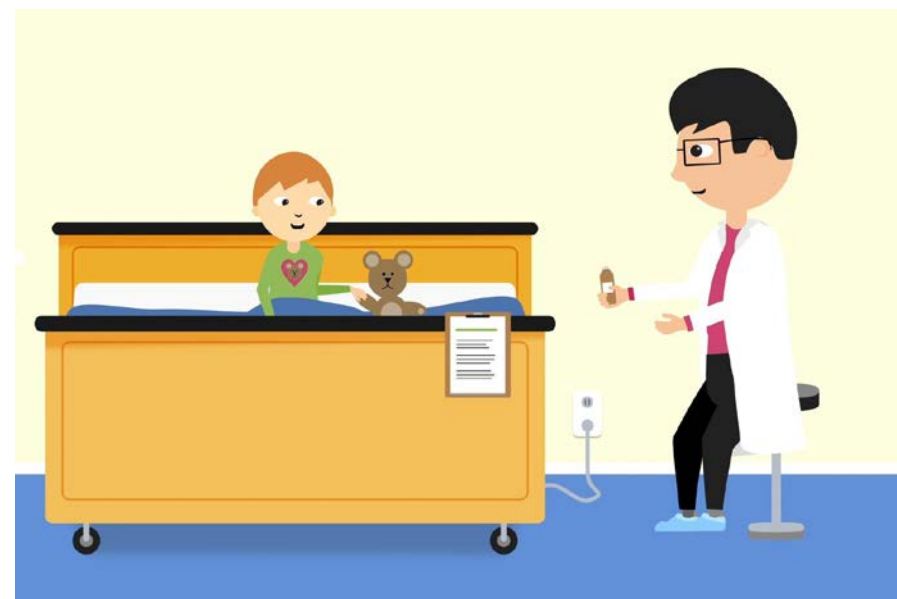
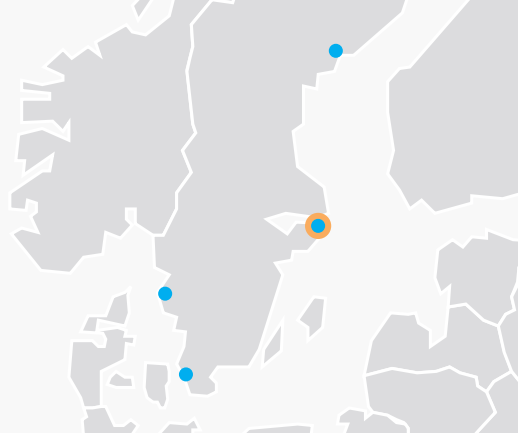
Life Science

Vi erbjuder högkvalitativa utvecklings-, laboratorie- och tillverkningstjänster till företag inom Life Science.

”Vi utvecklar produkter tillsammans med sjukvården, utifrån sjukvårdens behov”

Anna Karin Utterström, chef för Sortimentsgruppen inom Vård & Apotek på APL.

APL har fyra tillverkningsanläggningar i Sverige och huvudkontor i Stockholm.

Vår roll i samhället

APLs samhällsuppdrag innebär ett ansvar att utveckla och tillhandahålla ett medicinskt ändamålsenligt och kvalitetssäkrat sortiment av individanpassade extemporeläkemedel och lagerberedningar. Det är ett långsiktigt uppdrag som möter viktiga behov inom vården.

Detta sker i nära samarbete med vården, myndigheter och övriga intressenter och skall bidra till att patienterna får tillgång till rätt behandling. APL arbetar även kontinuerligt med åtgärder som strävar efter att minska miljöbelastningen och öka effekten i värdekedjan.

Se vår film om extemporeläkemedel på www.apl.se

2018 i siffror

Det negativa rörelseresultatet i kombination med fortsatt stort investeringsbehov i verksamheten har försämrat soliditeten och ansträngt likviditeten. Diskussion pågår mellan APL, styrelsen och ägaren för att säkra en kort- och långsiktig finansieringsmodell för APLs samhällsuppdrag.

Nyckeltal

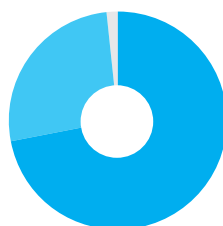
	2018	2017	2016
Nettoomsättning, mkr	1 473	1 433	1 301
Rörelseresultat, mkr	-79	-26	2
Årets resultat, mkr	-80	-25	0
Kassaflöde, mkr	-21	22	-1
Bruttovinstmarginal, %	2	6	8
Soliditet, %	16	27	34
Räntabilitet på eget kapital, %	Negativt	Negativt	0
Medelantal anställda	489	507	481

För definitioner se Ordlista sid 68.

Omsättning

Mkr, exkl läkemedel i landstingsavtal per affärsområde

- Vård & Apotek: 506
- Life Science: 187
- Övrigt: 10

Resultat

1 473 mkr
Nettoomsättning

4%

Tillväxt kontraktstillverkning

-79 mkr
Rörelseresultat

489

Medelantal anställda

Axplock från 2018

Film om extempore

APL lanserade en informationsfilm i syfte att sprida kunskap om extemporeläkemedel och APLs samhällsuppdrag.

NKI-undersökning

Under hösten undersökte APL hur nöjda kunderna inom de två affärsområdena Vård & Apotek och Life Science är. 2018 års nöjd kund-index (NKI) visar att kunderna inom Vård & Apotek är mer nöjda än vid förra mätningen 2016 och NKI har ökat från 75 till 77. Det är framförallt bemötande och hjälp från Kundservice samt beställningssystemet EbEx som får högt betyg av kunderna. Kunderna inom Life Science är något mindre nöjda och deras NKI har sjunkit från 64 till 62.

Nya apoteksmarknadsutredningen

Apoteksmarknadsutredningen kom med sitt slutbetänkande i juni. Efter en översyn av APLs verksamhet och uppdrag konstaterade utredningen att den svenska modellen med APL är ändamålsenlig för att tillgodose vårdens behov.

Tillväxt inom Life Science

Inom affärsområdet Life Science står kontraktstillverkning av läkemedel för den största andelen av omsättningen. Kontraktsförsäljningen ökade med +4 procent jämfört med 2017 tack vare god tillväxt för våra största kunder.

Miljöcertifiering

APL har blivit certifierade enligt ISO 14001:2015 ledningssystem för miljö. Syftet är att vi kontinuerligt ska kunna arbeta med att minska vår totala miljöbelastning.

Visselblåsartjänst

APL lanserade en säker kanal för anonym rapportering och dialog med arbetsgivaren, APLs visselblåsartjänst. Syftet är att eliminera avvikelser mot företagets etiska riktlinjer.

Extemporeläkemedel fyller en viktig funktion i samhället

APL strävar efter att vara ett långsiktigt hållbart företag som adderar värde – för ägaren, våra kunder och speciellt för de personer som är i stort behov av våra läkemedel. Vi vidareutvecklar vårt sortiment kontinuerligt och anpassar våra tjänster efter kundernas behov. Vår kompetens och våra tjänster är efterfrågade och uppskattade, vilket inte minst framgår av våra intressentdialoger. Men utmaningarna med vårt uppdrag är stora och det är angeläget att säkerställa en långsiktig lönsamhet.

APLs samhällsuppdrag i fokus

Under 2018 kom den Nya apoteksmarknadsutredningen med sitt betänkande. Uppdraget, för den del som rörde extempore marknaden, var bland annat att se över marknaden och regelverket för extemporeläkemedel. Utredningen konstaterar att extemporeläkemedel och lagerberedningar fyller en viktig funktion inom hälso- och sjukvården och att nuvarande struktur för att tillgodose dessa behov är ändamålsenlig.

Utredningen anser vidare att de särskilda förutsättningar som gäller för tillverkning av extemporeläkemedel och lagerberedningar motiverar att APL har ett fortsatt särskilt beslutat samhällsuppdrag. Utredningen anser att det finns ett behov av uppdragsmål för APL för att bland annat tydliggöra kostnaden för utförandet av samhällsuppdraget och därför behöver APLs ekonomiska mål ses över. Det behöver säkerställas att målen är satta med hänsyn till kostnaden för det särskilt beslutade samhällsuppdraget och ett ägartillskott behövs för att APL ska kunna göra nödvändiga investeringar kopplade till samhällsuppdraget.

Under året har såväl APL som ägaren genom externa utredningar närmare analyserat bolagets samhällsuppdrag. Gemensamt konstateras i dessa utredningar att samhällsuppdraget står inför betydande utmaningar. Dessa utmaningar kan endast hanteras genom ägartillskott, effektiviseringar i verksamheten samt en översyn med åtföljande förändringar av extemporetaxan.

Mot denna bakgrund fattade regeringen i början av januari 2019 beslut om ett första kapitaltillskott för APL och dialog pågår om den kort- och långfristiga finansieringen. APL har för sin del påbörjat arbetet med översyn och åtgärder kopplat till de effektiviseringar som är nödvändiga. Det finns även ett stort behov av återinvesteringar i verksamheten för att säkerställa leveransen långsiktigt

Ulf Skough

Johan Assarsson

”APLs transformering fortsätter och den är både spännande och utmanande”

Vi utvecklar vår verksamhet

Under 2018 har vi arbetat med att utveckla verksamheten. Till exempel vidareutvecklar vi vår kompetens för att möta kundernas krav och förväntningar, vi kartlägger och effektiviserar våra processer och arbetar mer tvärfunktionellt, och vi investerar i våra anläggningar och i ny utrustning. APLs transformering fortsätter och den är både spännande och utmanande.

Det är viktigt och givande att ha en kontinuerlig dialog med kunderna. Vi har regelbundna uppföljningsmöten med våra kunder inom Vård & Apotek och Business Review meetings med våra kunder inom Life Science. Under hösten genomförde vi också en kundundersökning där samtliga apotek som expedierar extemporeläkemedel fick möjlighet att ge feedback. Vi kan ödmjukt konstatera att apoteken och apoteksaktörerna uppskattar våra tjänster, även om det naturligtvis finns utvecklingsområden.

Vårt engagemang för en hållbar värld

Vi ser det som självklart att bidra till en hållbar värld och anser att arbetet med Agenda 2030 är ett viktigt initiativ som gör att olika aktörer i olika branscher världen över kan förenas i det långsiktiga men ändå akuta arbetet.

APL arbetar utifrån fyra långsiktiga mål som beskrivs mer i detalj på sidan 9. Grunden i vårt uppdrag är att utveckla och

tillhandahålla ett kvalitetssäkrat och medicinskt ändamålsenligt sortiment av individanpassade läkemedel. Här arbetar vi med att minimera resursanvändningen och utsläppen vid vår produktion. För att göra det krävs investeringar i ny teknik samt att vi följer de allt tuffare krav som ställs kring återvinning, som att ta hand om spillvatten, minska energiförbrukningen och implementera mer resurseffektiva logistiktjänster.

Under 2018 minskade APLs indirekta utsläpp av koldioxid med 16 procent, vilket gör att vi uppfyller det mål vi satt upp om en minskning med 5 procent. Utsläpp av koldioxid från uppvärmning minskade med 20 procent genom att APLs fjärrvärmeleverantörer visar minskade utsläpp av koldioxid vid produktion av fjärrvärme. APL har satt upp mål även för andel avfall till återvinning. På grund av myndigheternas ändrade krav på omhändertagande av farligt avfall uppfyller vi inte målen för andel avfall till återvinning och målen kommer därför att ses över.

APL i ett långsiktigt perspektiv

Under 2018 hade APL en total försäljning på 1,47 miljarder kronor, vilket är en ökning med 3 procent jämfört med föregående år. Det var framförallt läkemedel i landstingsaffärerna som ökade trots att uppdraget från SLL för beredningstjänster till sjukvården gick över till annan aktör under hösten. Affärs-

område Life Science hade efter ett starkt första halvår en svagare utveckling under andra halvåret och försäljningen minskade med 10 mkr (–10 procent). Inflödet av nya uppdrag som ska utföras kommande år var däremot starkt vilket innebär att tillväxten för 2019 ser positiv ut. Rörelseresultatet (EBIT) blev –79 mkr, en försämring med 53 mkr jämfört med 2017.

Tidigare VD, Eva Sjökvist Saers, lämnade APL vid årsskiftet. I början av kvartal två 2019 tillträder en ny VD för APL, Jan Erneberg. Jans uppdrag är att under 2019 tillsammans med styrelsen, ägarna och medarbetarna arbeta vidare med att effektivisera verksamheten och säkra den långsiktiga finansieringsmodellen för APLs samhällsuppdrag.

Ulf Skough
Tf VD jan–mars 2019

Johan Assarsson
Styrelseordförande

Trender, drivkrafter och intressenter

Vård- och apoteksmarknaden

De huvudsakliga utmaningar och trender som påverkar vård- och apoteksmarknaden är:

- kostnadsnedskärningar och prispress,
- demografiska och sociala förändringar – en åldrande befolkning,
- ökat hälso- och miljömedvetande samt
- digitalisering – nya tjänster inom vården.

Vårdmarknaden präglas av offentlig upphandling med stark prispress, där APL som en av några få aktörer levererar tjänster och läkemedel till landsting och regioner. Den starka prispressen vid upphandlingar riskerar på sikt att påverka kvaliteten i de tjänster som levereras. Detta är något som vi vid våra avstämningsmöten diskuterar med de landsting och regioner som vi har avtal med.

Efterfrågan inom den totala apoteksmarknaden utvecklas positivt under 2018 och är framför allt drivet av ökad e-handel. Förutom att tillhandahålla receptbelagda läkemedel karaktäriseras apoteksmarknaden av en ökad satsning på hälsoprodukter och kosmetik. Intresset för hälsa och att ta hand om och vårda sig själv är större än någonsin. Denna hälsotrend innebär också att allt fler individer söker information och ökar sin kunskap och medvetenhet om olika sjukdomar, vilket innebär nya utmaningar i dialogen läkare/apotek och patient.

Under hösten 2018 svarade 703 apotek på APLs kundundersökning och det framgår att de kunder som beställer extemporeläkemedel ger APLs service mycket goda omdömen. Nöjd kund-index (NKI) uppgår till 77 (75 i 2016 års undersökning) och är högre än referensvärdet 70. Mest nöjda är kunderna med APLs kundservice och systemet för e-beställning, EbEx. Denna kundundersökning diskuteras också vid våra uppföljningsmöten med apoteksaktörerna.

APL är den ledande aktören på extemporemarknaden och levererar till alla apoteksaktörer och landsting.

Life Science-marknaden

De huvudsakliga utmaningar och trender som påverkar Life Science-marknaden är:

- fortsatt konsolidering av CDMO-marknaden,
- ökad trend från läkemedels- och biotechföretag att outsourca till CDMO och CRO-företag,
- tillväxten drivs av partnerskap och nya affärsmodeller samt
- nya regulatoriska krav.

Den globala marknadsutvecklingen av CDMO- och CRO-tjänster är stark och marknaden bedöms ha en fortsatt positiv utveckling drivet av att läkemedels- och biotechföretag outsourcar allt mer.

Den allt snabbare teknikutvecklingen leder till ökad etablering av partnerskap och nya affärsmodeller såsom risk-sharing.

Nya regulatoriska krav såsom e-verifiering eller serialisering, vilket innebär att varje läkemedelsförpackning tilldelas ett unikt nummer, införs för att förhindra försäljning av förfälskade läkemedel. Tillsammans med ökade krav på spårbarhet av tillsatsämne och rengöringsvalideringar i multiproduktanläggningar gör detta att kostnaderna ökar.

Hur dessa trender och utmaningar påverkar APL diskuterar vi med nuvarande kunder på våra Business review meetings och med potentiella kunder när vi möts på olika kongresser.

APL är väl positionerat för en ökad tillväxt som CDMO och kan dra nytta av trenderna genom ökad beläggning i våra anläggningar. Vår tillverkningskapacitet lämpar sig bäst för tillverkning av säriläkemedel och nischprodukter i små och medelstora serier.

APLs långsiktiga hållbarhetsmål

Utifrån ägarens förväntningar på APL som statligt bolag, vårt uppdrag, våra policyer, vår anslutning till FN:s Global Compact och deltagande i det nationella initiativet ”Fossilfritt Sverige” samt våra intressenters förväntningar och egna ambitioner utifrån risker, har APL valt att prioritera 5 av de 17 globala hållbarhetsmålen.

Utifrån dessa fem mål har APL formulerat fyra långsiktiga mål för långsiktig hållbar tillväxt och lönsamhet, med siktet på 2030. Målen bidrar till en eller flera av APLs prioriterade fem globala hållbarhetsmål, se bild. De kommer vara vägledande för val av strategier, mål samt GRI-indikatorer.

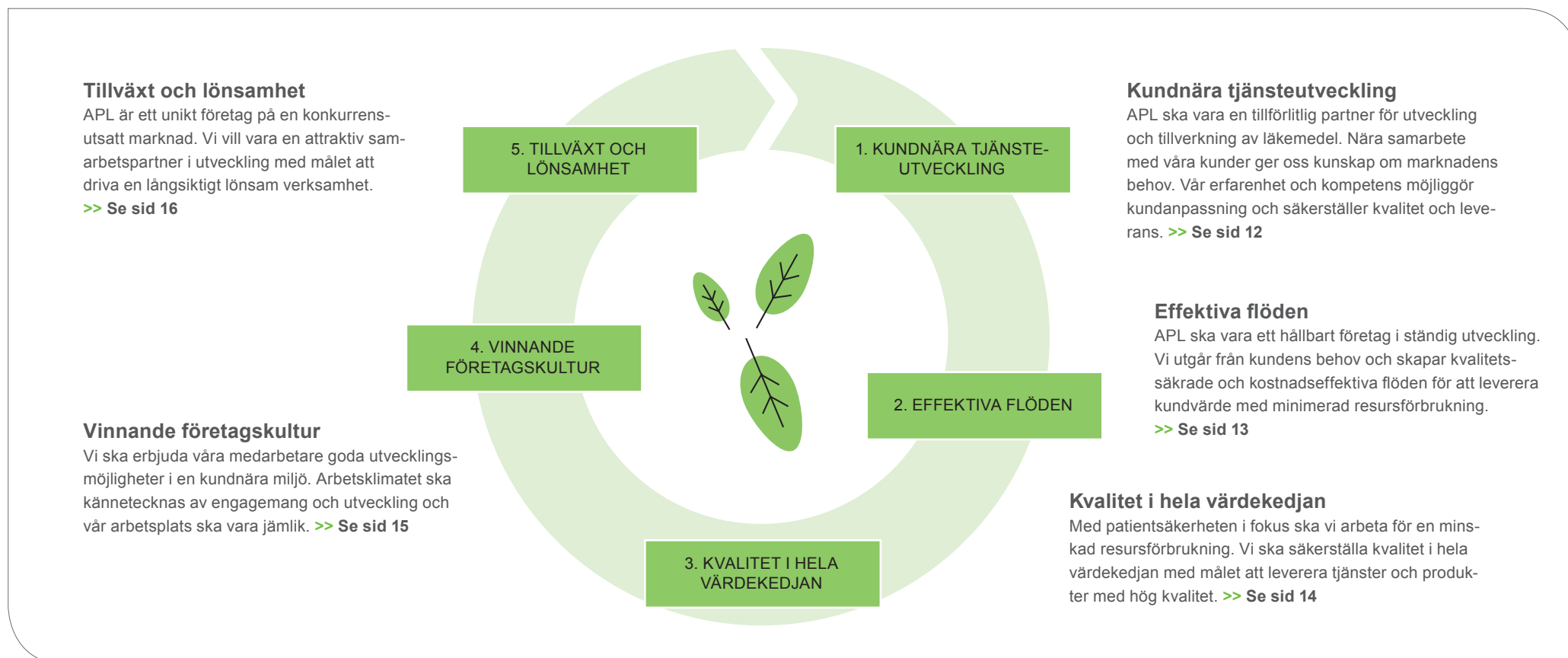
APLs fyra långsiktiga mål

1. Utveckla och tillhandahålla ett kvalitetssäkrat och medicinskt ändamålsenligt sortiment av individanpassade extemporeläkemedel (mål 3).
2. Skapa tillväxt med ökad produktivitet samt vara en attraktiv arbetsgivare som kontinuerligt vidareutvecklar våra medarbetares kompetens i en jämställd miljö som främjar mångfald (mål 8).
3. Minska nyttjandet av fossila energikällor och logistiktjänster samt minimera resursanvändning och utsläpp vid vår produktion (mål 12, 13).
4. Aktivt säkerställa att medarbetare och leverantörer efterlever APLs etiska riktlinjer och uppförandekod samt aktivt värnar mänskliga rättigheter med nolltolerans mot korruption och mutor (mål 8, 16).

Strategier för hållbart företagande

Genom omvärldsanalys och dialog med våra intressenter har vi tagit fram följande strategier som ska bidra till hållbart företagande och vår vision om att APL ska vara marknadens mest attraktiva samarbetspartner och arbetsplats för utveckling och tillverkning av extempore och läkemedel.

Värdeskapande

Vi har en nära kontakt med samtliga intressenter som alla utgör en viktig del i värdekedjan för att patienter ska få sina läkemedel på ett kvalitetssäkert sätt. Intressentdialogen ger oss viktig input till vår väsentlighetsanalys (sid 61).

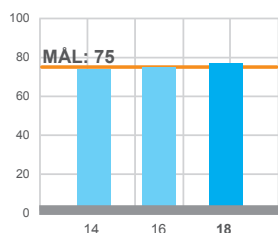

Kundnära tjänsteutveckling

APL ska vara en tillförlitlig partner för utveckling och tillverkning av läkemedel. Vi tillverkar individanpassade läkemedel och skräddarsyr lösningar för våra Life Science-kunder. Genom vårt långa och nära samarbete med vård, apotek, Life Science-företag och myndigheter har vi unika kunskaper om marknadens behov. Vår kompetens möjliggör en hög grad av kundanpassning och säkerställer kvalitet och leverans.

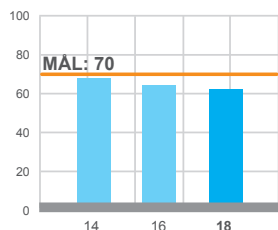
MÅL OCH UTFALL

Nöjd Kund Index (NKI) Vård & Apotek

Kommentar: APLs apotekskunder, som beställer extemporeläkemedel, ger APLs service fortsatt övervägande mycket goda omdömen. Det framgår av APLs kundundersökning som genomfördes under hösten 2018. Nöjd kund index (NKI) uppgår till 77 och är högre än referensvärdet 70. Målet var att behålla den höga nivån och sattes till 75, vilket vi överträffade. Mest nöjda är kunderna med APLs kundservice och systemet för e-beställningar. APLs Life Science-kunder ger ett något lägre NKI värde 62. Målet var att förbättra nivån, vilket vi inte lyckades med under denna mätning.

Nöjd Kund Index (NKI) Life Science

VI UTVECKLAR PRODUKTER TILLSAMMANS MED SJUKVÅRDEN UTIFRÅN SJUKVÅRDENS BEHOV

Anna Karin Utterström är chef för Sortimentsgruppen på APL. Hon valde läkemedelsbranschen för att läkemedel räddar liv och förbättrar livskvaliteten hos människor och djur.

– APL är sista utposten när det inte finns godkända läkemedel på marknaden eller läkemedel tillgängliga på licens. Då gäller det att hitta lösningar så att patienten kan få tillgång till en bra läkemedelsbehandling.

– På APL utvecklar vi produkter tillsammans med sjukvården utifrån sjukvårdens behov, säger hon. Det är ofta specialistläkare som hör av sig när det saknas godkända läkemedel eller läkemedel tillgängliga på licens. De har läst vetenskapliga studier som

visar att den aktuella substansen fungerar för en viss patientgrupp. APL utreder om det går att få tag på råvara samt att det går att tillverka produkten t ex med avseende på utrustning, lokaler och att produkten får tillräckligt lång hållbarhet. Om allt fungerar kan APL tillhandahålla en ny produkt. Vi har en unik kunskap inom APL tack vare vårt nära samarbete med sjukvården.

Anna Karin har arbetat på APL sedan 2013 och enligt henne är den bästa belöningen för ett bra jobb när sjukvården hör av sig och meddelar att patienten mår bra.

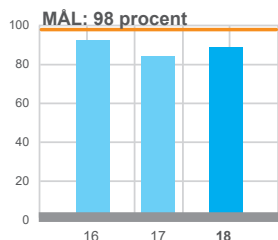
>> Läs mer på www.apl.se

Effektiva flöden

Väsentliga ämnen enligt GRI: Utsläpp till luft och vatten, Avfall

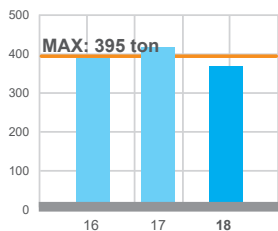
APL ska vara ett hållbart företag i ständig utveckling. Vi utgår från kundernas behov, förväntningar och krav, och skapar kvalitetssäkrade och kostnadseffektiva flöden för att leverera kundvärde med hög leveransprecision och minimerad resursförbrukning.

MÅL OCH UTFALL Servicegrad, procent

Kommentar: Servicegrad är ett mått som visar på vår förmåga att leverera till kund. APL har leveransutmaningar inom materialförsörjningen och storskalig produktion som gör att vi inte når målet på 98 procent. Flertalet initiativ pågår för att förbättra servicegraden såsom till exempel byte av gammal utrustning och förbättringar i tillgängligheten av insatsmaterial.

MÅL OCH UTFALL Minska indirekta utsläpp av växthusgaser, ton

Kommentar: APLs indirekta utsläpp av koldioxid har minskat med 16 procent och vi uppfyller målet att minska med 5 procent (max 395 ton) jämfört med 2017. Utsläpp avseende fjärrvärme har minskat med cirka 20 procent på grund av att fjärrvärmeleverantörerna visar minskade utsläpp av koldioxid vid produktion av fjärrvärme. Utsläpp via tjänsteresor har minskat med 19 procent på grund av minskade flygresor.

VI GÖR ALLT VI KAN FÖR ATT LEVERERA EFTERFRÅGADE PRODUKTER OCH TJÄNSTER I RÄTT TID

Yvette Lindqvist är Koordinator för Processbaserat arbetssätt på APL, en ny roll som hon tillträdde under 2018. Hon arbetar hela dagarna i möten med chefer för att få dem att se på verksamheten genom processglasögon parallellt med den egna funktionen.

– Det är helhetsperspektivet vi vill åt för att förtydliga ägarskap och få våra medarbetare att arbeta mer tvärfunktionellt. Vi gör det här för att kunna leverera mer effektivt till kund och för att löpande uppfylla externa krav, såsom god tillverkningssed, arbetsmiljö- och miljökrav, finansiella krav och ISO-krav, på vår verksamhet.

Yvette säger att hon trivs på APL eftersom det finns goda möjligheter till personlig utveckling. Hon berättar att det är en öppen och positiv stämning och att det finns ett stort gemensamt engagemang för samhällsupdraget och att rädda liv bland många medarbetare.

– Vi fungerar som ett kompetenscenter kring extemporeläkemedel och lagerberedningar i Sverige och samarbetar tätt ihop med våra kunder för att nå samsyn och kundvärde. Vi gör allt vi kan för att leverera efterfrågade produkter och tjänster i rätt tid.

>> Läs mer på www.apl.se

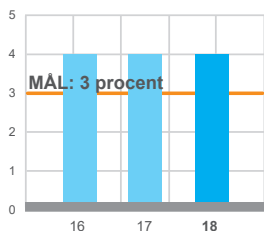
Kvalitet i hela värdekedjan

Väsentliga ämnen enligt GRI: Energi, Hälsa och säkerhet, Leverantörsbedömning

På APL ska vi ha patientnyttan och patientsäkerheten i fokus. Som ett led i vår hållbara utveckling ska vi säkerställa kvalitet i hela värdekedjan med målet att leverera tjänster och produkter med hög kvalitet. Vi ska arbeta för en minskad resursförbrukning och en minimering av antalet riskleverantörer. Vi kräver att våra leverantörer ska följa APLs Code of Conduct som är baserad på FN:s grundläggande deklarerationer kring mänskliga rättigheter, anställdas rättigheter, miljö och korruption.

MÅL OCH UTFALL

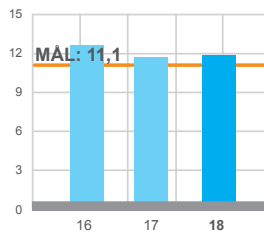
Andel leverantörer med risk för negativa sociala konsekvenser

Kommentar: APL är anslutna till FN:s Global Compact där vi förbundet oss att årligen avrapportera hur vi arbetar med mänskliga rättigheter och antikorrupktion. Vi har 482 aktiva leverantörer och vårt mål är att minska antalet riskleverantörer, det vill säga leverantörer från Asien som inte lever upp till APLs Code of Conduct alternativt kan visa upp eget liknande dokument och ambitionsnivå.

MÅL OCH UTFALL

Energiförbrukning MWh/ Omsättning

Kommentar: Under året har vi genomfört energikartläggningar i Umeå och Stockholm och därmed avslutas en total energikartläggning av APLs verksamhet. Investeringsprojekt i våra anläggningar tar hänsyn till utfallet, men det är för tidigt att se några effekter än, så utfallet ligger på samma nivå som föregående år.

VÅRT KVALITETSSYSTEM BIDRAR TILL ATT UNDVIKA RESURSSLÖSERI

Anne-Marie Abrahamsson Ciupitu är kvalitetschef på APL sedan oktober 2016 och arbetar med det övergripande kvalitetssystemet. Hon trivs på APL och berättar om en familjär stämning där alla hälsar oavsett om man känner varandra eller inte. Hon berättar att det aldrig är något problem när hon behöver ta hjälp av de vänliga kollegorna.

– Inom hela verksamheten, från ax till limpa i APLs läkemedelstillverkning ska vi tänka på kvalitet, berättar Anne-Marie.

– Vi ska jobba så att vi får så bra kvalitet som möjligt i varje steg. Målet är produkter med hög produktkvalitet och patientsäkerhet. De patienter som

tar våra produkter ska kunna räkna med att bli bättre av dem eller få den nytta som de förväntar sig.

Anne-Marie säger att APL jobbar på att vara ett hållbart företag och sätter upp mål och har ambitioner att uppnå dem både på kort och lång sikt.

– Vi försöker förebygga resurslöseri och att behöva slänga produkter genom att använda dem innan de blir för gamla. Vårt kvalitetssystem bidrar till att undvika detta. Många aktiviteter har flera effekter, t ex både resursåtgång, kvalitet och ekonomisk fördel.

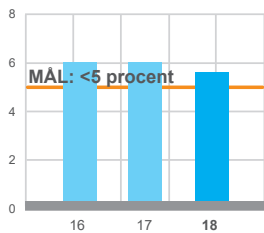
>> Läs mer på www.apl.se

Vinnande företagskultur

Väsentliga ämnen enligt GRI: Kompetens och utbildning, Mångfald och jämställdhet, Diskriminering

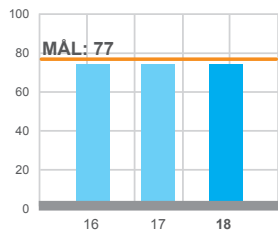
Vi utvecklar och tillverkar läkemedel som förbättrar och räddar liv. Det är vi stolta över. Vi ska erbjuda våra medarbetare goda möjligheter till kompetensutveckling i en kundnära miljö. Arbetsmiljön ska kännetecknas av engagemang och utveckling. APL ska vara en jämlik arbetsplats och vi tolererar ingen form av diskriminering eller trakasserier.

MÅL OCH UTFALL Sjukfrånvaro, procent

Kommentar: Vi ser en positiv trend gällande sjukfrånvaron inom APL och fortsätter vårt arbete med att förbättra rutiner för att sänka sjukfrånvaron. För att kunna nå målet om 5 procent sjukfrånvaro har vi implementerat ett nytt samarbete inom företagshälsövården under 2018 och vi har uppdaterat vår vägledning för hantering av sjukfrånvaro.

MÅL OCH UTFALL Engagemangsindex, EI

Kommentar: Organisatoriska och strukturella förändringar har pågått i företaget under de senaste åren och medarbetarengagemanget har legat på en stabil nivå om än något under vårt mål.

JAG ÄR RIKTIGT STOLT ÖVER ATT VARA EN DEL AV APL

Patrik Holmqvist är läkemedelstekniker på APL sedan augusti 2018. Efter att ha googlat på kapselmedicin kom han till APLs hemsida.

– Jag hade aldrig hört talas om APL tidigare, men jag skickade in en spontanansökan som ledde till anställning, berättar han.

En vanlig arbetsdag tillverkar han kapslar, allt från manuell till automatisk fyllning inom storskalig produktion.

– Jag har möjlighet att vara med i hela flödet från beredning till dispensering, berättar han. Det är jättekul och ingen dag är den andra lik.

– Jag har en väldigt bra känsla i magen av att få tillverka läkemedel så nära kund som vi gör här och jag är riktigt stolt över att vara en del av APL. På det här företaget får man vara med från ax till limpa, och vara delaktig i hela tillverkningsflödet av produkten, som man kanske inte får någon annanstans.

– Människorna på APL är öppna och det är högt till tak. Det är en mogen och ansvarsfull kultur. Mina kollegor är kompetenta och erfarna, samtidigt som de är lyhörda för nya idéer.

>> Läs mer på www.apl.se

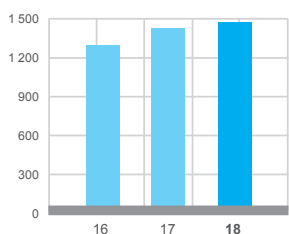
Tillväxt och lönsamhet

Väsentliga ämnen enligt GRI: Ekonomiska resultat

APL är ett unikt företag med ett viktigt samhällsuppdrag och verkar på en marknad som är i ständig förändring. Vi vill skapa förutsättningar för tillväxt genom kundnära tjänsteutveckling, effektiva flöden och en stark företagskultur. Vi ska vara en attraktiv och tillförlitlig samarbetspartner med målet att driva en långsiktigt lönsam verksamhet.

MÅL OCH UTFALL

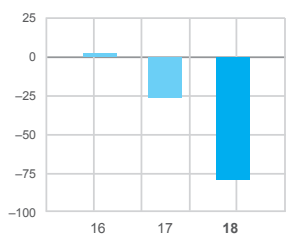
Försäljning, mkr

Kommentar: För 2018 uppgick nettoomsättningen till 1 473 mkr vilket innebar en ökning med 3 procent jämfört med 2017, framförallt drivet av ökade intäkter från läkemedelsförsäljningen inom landstingsavtalen mot Västra Götalandsregionen och Region Halland samt Stockholms läns landsting. Långsiktig tillväxt är viktigt för att skapa lönsamhet.

MÅL OCH UTFALL

Rörelseresultat, mkr

Kommentar: Rörelseresultatet för helåret uppgick till -79 mkr jämfört med budget om -13 mkr. Avvikelsen mot budget förklaras av utebliven reavinst på grund av nytt inriktningsbeslut att inte avyttra fastighet, försämrade bruttovinst, avsättningar personal, projektomkostnader, kostnader för utrangeringar av inventarier samt generellt något högre omkostnader.

APL ÄR EN ATTRAKTIV PARTNER FÖR VÅRA KUNDER

Stefan Einarsson är ingenjör och ekonom och arbetar som affärsansvarig inom APLs affärsområde Life Science sedan 2016. Han trivs på APL och säger att klimatet är öppet och flexibelt. Han har stor frihet under ansvar i sitt arbete och kan både fokusera på detaljer och arbeta med övergripande strategiplanering. Stefan har mycket kontakt med kunder och ibland kan det vara en utmaning att prioritera mellan många intressanta förfrågningar, eller tacka nej till uppdrag.

– APL är en attraktiv partner för våra kunder utifrån den erfarenhet och kompetens som finns inom företaget, säger han.

Stefan tror att kompetensutveckling och stimulerande arbetsmiljö är det som lockar kandidater till APL.

– Det är också viktigt att vi fortsätter att marknadsföra vårt varumärke.

Stefan säger att ett sätt för lönsam tillväxt är att växa med nya kunder, ett annat är att växa med befintliga kunder.

– Hur som helst är det viktigt att vi ser till att våra affärer är lönsamma. Det är viktigt både för oss och för våra kunder.

>> Läs mer på www.apl.se

Vård & Apotek

Extemporeläkemedel – individanpassade läkemedel för patienter med särskilda behov

APL har ett tydligt samhällsuppdrag som innebär att förse svensk sjukvård med livsviktiga läkemedel. Det är ett långsiktigt uppdrag som möter viktiga behov i samhället.

När rätt substans, styrka och beredningsform saknas, eller när ett godkänt läkemedel innehåller en substans eller ett hjälpämne som patienten är överkänslig mot, då behövs ett extemporeläkemedel. Det individanpassade läkemedlet är ett komplement till godkända läkemedel och fyller även ett behov vid avregistreringar liksom när godkända läkemedel är rest-noterade och inte kan ersättas av alternativ tillgänglig terapi.

APL bedriver en aktiv sortiments- och förpackningsutveckling med syfte att främja patientsäkerheten och bra läkemedelsanvändning. Barn, smärta och hud är stora terapiområden där behovet av individanpassade extemporeläkemedel är stort.

Utöver det bidrar APL med läkemedel som gör det möjligt för patienter att ta sin medicin på egen hand och slippa läggas in på sjukhus. Istället kan patienterna vara hemma, nära sina anhöriga. På så sätt förbättrar APL både patienternas tillvaro och bidrar till att sänka vårdens kostnader.

Under sommaren presenterade utredaren för den Nya apoteksmarknadsutredningen (SOU 2018:53) sitt slutbetänkande gällande marknaden och regelverket för maskinell dosdispen-

sering, extempore och provningsläkemedel. Man konstaterade bland annat att den nuvarande strukturen för att tillgodose hälso- och sjukvårdens behov av extemporeläkemedel och lagerberedningar är ändamålsenlig, samt att APLs verksamhet som rör samhällsuppdraget fungerar väl överlag, sett utifrån ett patient- och ett apoteksaktörs perspektiv. Det finns inte något behov av att förändra APLs samhällsuppdrag eller att justera verksamhetsmål och uppdrag. Utredaren konstaterar däremot att det bör övervägas om det finns ett behov av visst ägartillskott till APL för att göra nödvändiga investeringar kopplat till samhällsuppdraget.

APLs ambition som den ledande extemporetillverkaren i Sverige är att fortsätta stärka sin position på marknaden genom att aktivt driva utvecklingen med fokus på god kvalitet och en säkerställd patientsäkerhet.

Leverantör av beredningstjänster till landstingen

APL kan lägga ännu ett framgångsrikt år bakom sig som ansvarig för beredningstjänsten av extemporeläkemedel åt samtliga sjukhus inom Västra Götalandsregionen och Region Halland. Kontinuerliga utvärderingar visar på god kvalitet av utförandet och nöjda intressenter tack vare stort engagemang från alla inblandade.

APL erbjuder följande produkter och tjänster inom Vård & Apotek:

- Extemporeläkemedel och lagerberedningar
- Cytostatikaberedning
- Produkter inom APLs egna varumärken

Vård & Apotek

Under hösten har APL successivt avvecklat avtalet med Stockholms läns landsting för beredningstjänst av extemporeläkemedel.

Ett nära samarbete mellan APL och landstingen är viktigt för att vi tillsammans ska finna synergier och fortsätta effektivisera verksamheten.

Apoteken är en viktig samarbetspartner för APL

Apoteken är en mycket viktig del i vårdkedjan för att säkerställa att APLs produkter når patienterna.

I APLs uppdrag ingår att beställningsrutinerna ska vara enkla och användarvänliga och det var ett naturligt steg för oss att införa e-beställning av extemporeläkemedel för några år sedan. Sedan dess har vi lyssnat på användarna och vidareutvecklat e-beställningssystemet. Detta har mottagits positivt av kunderna vilket framgår av den senaste NKI-undersökningen som genomfördes under hösten 2018.

Life Science

Kostnadseffektiv tillverkning av särläkemedel

APL har lång erfarenhet av individanpassade läkemedel och tillverkning i mindre serier. Tillsammans med våra kunder utvecklar vi individanpassade läkemedel och kontraktstillverkar särläkemedel och andra typer av nischprodukter på ett kostnadseffektivt och konkurrenskraftigt sätt.

Vi erbjuder kontraktstjänster inom hela värdekedjan för läkemedel, från tidig klinisk utvecklingsfas till kommersiell tillverkning av registrerade produkter. Antalet aktiva Life Science-kunder är cirka 80, varav två tredjedelar är svenska.

Kontraktstillverkning

Kontraktstillverkning av läkemedel i mindre serier är ett segment med ökad efterfrågan och med goda expansionsmöjligheter för APL. Genom hög flexibilitet och nära kontakt med kunderna kan vi erbjuda behovsanpassade tjänster till företag inom Life Science-sektorn. Kontraktstillverkning bedrivs inom de flesta beredningsformer och omfattar till exempel upphandling av aktiv läkemedelssubstans, tillverkning, kvalitetskontroller och frisläppning till marknad.

Utveckling och tillverkning av kliniskt prövningsmaterial (CTM)

APL erbjuder tjänster för utveckling av kliniskt prövningsmaterial till läkemedels- och biotechföretag. Lång erfarenhet och gedigen kunskap inom formuleringsutveckling bidrar till en effektiv utveckling av läkemedel till kliniska prövningar. Tillverkning av kliniskt prövningsmaterial (CTM) sker utifrån de behov som finns för varje specifik studie.

Analystjänster

Vi utför analystjänster på uppdrag av kunder. Det kan avse olika typer av mikrobiologiska analyser, kemiska produktanalyser eller stabilitetsstudier.

APLs tjänster inom Life Science kan delas in i tre huvudområden:

- Kontraktstillverkning av läkemedel
- Utveckling och tillverkning av kliniskt prövningsmaterial (CTM)
- Analystjänster

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Apotek Produktion & Laboratorier AB, organisationsnummer 556758-1805, får härmed avge årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 1 januari–31 december 2018.

Allmänt om verksamheten

Apotek Produktion & Laboratorier AB (APL) är ett svenskt aktiebolag med säte i Stockholm. Svenska staten äger samtliga aktier i APL. Aktiekapitalet i APL uppgår till 10 000 000 kronor fördelat på 10 000 aktier, var och en med ett kvotvärde om 1 000 kronor. Äganderollen utövas av Socialdepartementet, se bolagsstyrningsrapporten på sidan 27.

APL är en av Europas största tillverkare av extemporeläkemedel, en ledande kontraktstillverkare inom Life Science i Skandinavien och en etablerad partner för tjänster och produkter till apotek och landsting. Bolaget har resurser för utveckling, tillverkning och analys av läkemedel och verksamheten bedrivs vid fyra produktionsanläggningar samt vid beredningsenheter i anslutning till sjukhus.

APL bedriver värdeskapande verksamhet i flera olika segment vilka organiseras i två affärsområden; affärsområde Vård & Apotek och affärsområde Life Science. Strategin är att vara ledande tillverkare av extempore-

läkemedel i Sverige samt en CDMO i Europa specialiserad på utveckling och tillverkning av läkemedel med fokus på orphan drugs.

Bolaget ska enligt ägaranvisningar:

- i nära samarbete med specialister och förskrivare (till exempel läkare, tandläkare och veterinärer), myndigheter och andra intressenter utveckla och tillhandahålla ett medicinskt ändamålsenligt och kvalitetssäkrat sortiment av extemporeläkemedel och lagerberedningar.
- erbjuda extemporeläkemedel och lagerberedningar på likvärdiga och icke-diskriminerande villkor till samtliga aktörer som ansvarar för läkemedelsförsörjning till öppen- och slutenvården. Bolaget ansvarar därvid särskilt för att tillverka och leverera extemporeläkemedel och lagerberedningar på förfrågan från öppenvårdsapotek.
- säkerställa att information om extemporeläkemedel och lagerberedningar finns lättillgängligt, att beställningsrutiner är enkla och användarvänliga samt att leverans av extemporeläkemedel och lagerberedningar sker på ett effektivt sätt enligt överenskomna leveranstider.

Flerårsöversikt

	2018	2017	2016
Nettoomsättning, mkr	1 473	1 433	1 301
Rörelseresultat, mkr	-79	-26	2
Årets resultat, mkr	-80	-25	0
Kassaflöde, mkr	-21	22	-1
Bruttovinstmarginal, %	2	6	8
Soliditet, %	16	27	34
Räntabilitet på eget kapital, %	Negativt	Negativt	0
Medelantal anställda	489	507	481

För definitioner se not 32.

Väsentliga händelser under 2018

- Tidigare VD, Eva Sjökvist Saers, lämnade APL vid årsskiftet och Ulf Skough, chef Marknad, utsågs tillfälligt till tillförordnad VD. Jan Erneberg har tillträtt som ny VD från och med 1 april 2019.
- APLs nettoomsättning har under året ökat med 3 procent till 1 473 mkr.
- APL genomför betydande investeringar vid anläggningen i Malmö med syfte att konsolidera och flytta materialhantering och storskalig produktion från Göteborg till Malmö. Projektet beräknas vara klart under hösten 2019.
- Det pågår en dialog mellan APL och ägaren kring omfattningen och utformningen av finansiering av APLs samhällsuppdrag på kort och lång sikt.
- Styrelsen har initierat en genomlysning av APLs verksamhet med syfte att utarbeta ett beslutsunderlag till APLs långsiktiga strategi. Genomlysningen visar att APLs samhällsuppdrag går med betydande underskott och att det dessutom finns stora investeringsbehov för att säkerställa en långsiktigt hållbar verksamhet.
- Under hösten har ägaren tillsatt en utredning för att utreda behovet av finansiering av APLs samhällsuppdrag. Även denna genomlysning pekade på ett betydande underskott för samhällsuppdraget och ett behov av att se över extemporetaxan som styr ersättningen för APLs samhällsuppdrag.
- Rörelseresultatet för helåret uppgick till –79 mkr, en försämring med –53 mkr jämfört med helåret 2017.
- Det negativa rörelseresultatet i kombination med fortsatt stora investeringar i verksamheten, vilka finansieras med

lånade medel, har resulterat i en försämrad soliditet för året, från 27 till 16 procent.

- Ett aktieägartillskott om 60 mkr har erhållits i januari 2019. Likviditetsprognoser, inkluderande kortfristiga lån, visar att ytterligare finansiering behöver tillföras under 2019 för att säkerställa den fortsatta driften.
- Nya apoteksmarknadsutredningen lämnade sitt betänkande i juni. I utredningen ingick att utvärdera/genomlys extemporemarknaden och APLs roll, samt föreslå förändringar i regelverk för lagerberedningar för att överensstamma med EU-rätten. Sammantaget föreslår utredningen att det inte finns något behov att förändra APLs samhällsuppdrag.

Nettoomsättning

Under 2018 uppgick APLs nettoomsättning till 1 473 (1 433) mkr, dvs en ökning med 40 mkr. Intäkterna från försäljning av läkemedel uppgick till 770 (710) mkr och har ökat med 8 procent jämfört med föregående år. Försäljningsökningen drivs främst av att allt dyrare läkemedel förskrivs i beredningarna i landstingsaffärerna i Västra Götalandsregionen, Region Halland samt SLL (numera Region Stockholm).

Nettoomsättningen exklusive försäljning av läkemedel uppgår till 703 (723) mkr, en minskning med 3 procent. Minskningen förklaras främst av att APLs avtal med SLL för beredning av läkemedel har avvecklats och lämnats över till en ny leverantör under hösten. Helårseffekten av den tappade intäkten för affären uppgår till cirka 450 mkr. Dessutom har intäkterna från analystjänster samt från utveckling och tillverkning av kliniskt provningsmaterial minskat något föregående år.

Inom affärsområde Vård & Apotek ingår försäljning av extemporeläkemedel, beredning av läkemedel till landsting och andra varor och tjänster till apoteken. Försäljningen inom affärsområdet, exklusive intäkter från försäljning av läkemedel till landstingen, uppgick till 506 (524) mkr vilket motsvarade en försäljningsminskning på 18 mkr. Försäljningen av extemporeläkemedel har minskat med 1 mkr samtidigt som intäkterna från beredningstjänsten till landstingen har minskat med 8 mkr, drivet av avvecklingen av avtalet med SLL under hösten. Försäljningen av varor och tjänster till apotek har minskat med 8 mkr, framförallt drivet av att julsortimentet har avvecklats.

Inom affärsområde Life Science uppgick försäljningen till 187 (192) mkr vilket motsvarar en minskning med 5 mkr (–3 procent). Minskningen förklaras framförallt av en minskning av analystjänster och kliniskt provningsmaterial, samtidigt som intäkterna inom kontraktstillverkningen ökade med 4 procent. Övriga intäkter, såsom externa hyror och övriga tjänster, uppgår till 10 (8) mkr.

Rörelseresultat

Rörelseresultatet för 2018 uppgick till –79 (–26) mkr, vilket var 53 mkr lägre jämfört med föregående år. Det lägre resultatet förklaras av ökade materialkostnader, kostnader för omstrukturering i samband med flytt av verksamhet från Göteborg till Malmö, avsättning för VD:s avgångsersättningar, kostnader för utrangeringar av inventarier samt generellt högre omkostnader kopplade till investeringsprojektet för att konsolidera verksamhet till Malmö.

Under 2019 kommer fokus ligga på att färdigställa konsolideringen och att säkerställa en långsiktig förbättring av lönsamheten.

Resultat efter skatt

Resultat efter skatt uppgick till –80 (–25) mkr. Koncernbidrag om 14 (13) mkr har lämnats från APL Fastigheter AB till moderbolaget.

Kassaflöde

APLs totala kassaflöde under perioden var negativt och uppgick till –21 (22) mkr.

Kassaflödet från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital uppgick till –44 (3) mkr, men förbättras genom en minskning av rörelsekapitalet med 48 mkr. Den positiva förändringen av rörelsekapitalet förklaras av lägre kundfordringar och varulager drivet av avvecklingen av avtalet för beredningstjänster mot SLL. Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 4 (–3) mkr netto.

Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till –119 (–26) mkr, vilket omfattas av investeringsprojektet för att konsolidera verksamhet till Malmö samt övriga investeringar i maskiner och utrustning. Kassaflödet från finansieringsverksamhet uppgick till 94 (51) mkr och består av ökat utnyttjande av checkräkningskrediterna under året.

Finansiell ställning, likviditet och räntabilitet Det egna kapitalet i koncernen uppgick till 113 (193) mkr. Förändringen motsvarar årets resultat. Soliditeten försämrades och uppgick till

16 (27) procent, vilket är under ägarnas målintervall på 40–50 procent. Räntabiliteten på eget kapital är i likhet med föregående år negativt. Ägarens räntabilitetsmål på eget kapital ska långsiktigt överstiga 8 procent. Sammantaget innebär årets utfall att ägarens finansiella mål inte uppnås. Åtgärder pågår för att säkerställa att lönsamheten långsiktigt förstärks, bland annat i form av konsolidering av verksamheten och en tydligare processtyrning.

De ekonomiska målen är långsiktiga och ska utvärderas över en konjunkturcykel motsvarande cirka fem till sju år. Förändringar i marknadsförutsättningarna eller i bolagets verksamhet kan ge anledning till en revidering av målen. Ordinarie utdelning ska långsiktigt motsvara minst 50 procent av årets resultat efter skatt. Utdelning görs under förutsättning att kapitalstrukturmål efter utdelning hamnar inom målintervallet samt med beaktande av genomförandet av koncernens strategi och investeringsbehov.

Finansnettot uppgick till –3 (–2) mkr. Långfristiga skulder till kreditinstitut uppgår till 195 mkr och utgörs av ett lån om 95 mkr i moderbolaget Apotek Produktion & Laboratorier AB samt ett lån om 100 mkr i dotterbolaget APL Fastigheter AB. Utöver dessa så finns ytterligare ett lån om 95 mkr i moderbolaget Apotek Produktion & Laboratorier AB, vilket förfaller under december 2019 och har därför rubricerats som ett kortfristigt lån. Samtliga lån är upptagna hos SEB. Säkerhet för de tre lånen utgörs av APLs tre fastigheter belägna i Umeå, Stockholm och Malmö. APL Fastigheter AB har ställt ut säkerhet i form av pantbrev för lånen om 190 mkr i moderbolaget.

I januari 2019 erhöll APL ett aktieägartillskott om 60 mkr. Utöver det pågår en dialog mellan APL och ägaren kring omfattningen och utformningen av finansiering av APLs samhällsuppdrag på kort och lång sikt.

Tillstånds- och anmälningspliktig verksamhet

Tillstånd krävs från Läkemedelsverket för att tillverka läkemedel. APL har tillstånd att tillverka läkemedel på sina fyra produktionsanläggningar samt tillstånd att bedriva extemporeapotek på APLs anläggningar och beredningsenheter på sjukhusen i Västra Götalandsregionen och Region Halland.

APLs enheter i Stockholm, Göteborg, Malmö och Umeå är anmälningspliktiga för miljöfarlig verksamhet, det vill säga C-verksamheter. Enheterna i Malmö och Umeå har dock kvar sina tillstånd för B-verksamhet. APLs betydande miljöaspekter är energiförbrukning i form av el och fjärrvärme, indirekta koldioxidutsläpp (växthusgaser) från fjärrvärme och transporter samt avfall. Risk för utsläpp till vatten eller mark samt överträdelse av bullernivåer finns endast vid oplanerade händelser, och bedöms inte som någon betydande miljöaspekt.

Om hållbarhetsrapporten

I enlighet med ÅRL 6 kap 11§ har Apotek Produktion & Laboratorier AB valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport vars innehåll anges på sidan 60.

Ersättning till styrelsen

Arvodet till styrelseordföranden och övriga styrelseledamöter fastställs vid årsstämman. På årsstämman i april 2018 fastställdes årsarvodet till styrelseordförande till 260 000 kronor och för övriga ledamöter till 130 000 kronor.

Transaktioner med närstående parter

Bolaget har inga väsentliga transaktioner med närstående parter.

Riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor

APL tillämpar de riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande som är beslutade av regeringen. Styrelsen beslutar om anställning av och anställningsvillkor för VD. Övriga ledande befattningshavare anställs av VD. Den totala ersättningen ska vara rimlig, väl avvägd, konkurrenskraftig, takbestämd och ändamålsenlig samt bidra till en god etik och företagskultur. Ersättningen ska inte vara löneledande i förhållande till jämförbara företag utan präglas av måttfullhet. Detta ska vara vägledande också för den totala ersättningen till övriga anställda. För ytterligare information om statens ägarpolicy se regeringens hemsida. Styrelsen föreslår att riktlinjerna ska vara oförändrade 2019. Lön och ersättningar till ledande befattningshavare framgår av not 6.

Förväntad framtida utveckling

APL kommer att fortsätta arbeta målmedvetet med att utveckla tjänsterna inom APLs olika kundsegment. I den

långsiktiga strategin ligger en förväntan om försäljningstillväxt inom affärsområde Life Science samtidigt som försäljningsutvecklingen av extemporeläkemedel förväntas vara stabil eller något sjunkande. En långsiktig lönsam affärsmodell är en förutsättning för att leverera fortsatt försäljningstillväxt och ett hållbart företagande. En översyn och omställning av verksamheten med fokus på att leverera kostnadsbesparingar och effektiviseringar kommer att initieras under året. Målet med översynen är att långsiktigt förbättra APLs lönsamhet. Parallellt med detta fortsätter dialogen mellan APL och ägaren kring finansieringen av APLs samhällsuppdrag.

Moderbolaget

Nettoomsättningen för Apotek Produktion & Laboratorier AB (APL) uppgick under året till 1 470 (1 431) mkr. Rörelseresultatet uppgick till –84 (–40) mkr. Resultat efter skatt uppgick till –53 (–25) mkr.

Totala kassaflödet under perioden uppgick till –21 (22) mkr och likvida medel uppgick den 31 december 2018 till 2 (22) mkr. Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till –108 (–4) mkr. Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till –40 (–25) mkr. Kassaflödet från den finansiella verksamheten uppgick till 127 (51) mkr och består av utnyttjande av checkkrediten 93 mkr samt utbetalning av koncernbidrag 34 mkr.

För övrig information hänvisas till finansiella rapporter och noter avseende koncernen där moderbolaget utgör den största delen av koncernens verksamhet.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Att på ett effektivt sätt identifiera, bedöma och hantera risker är viktigt för APLs långsiktiga affärsverksamhet. APL har utarbetat en integrerad process för hantering av risker där identifiering av risker, utvärdering och beslut om åtgärder hanteras av de personer inom företaget som har relevant operativt ansvar och erfarenhet. En riskbedömning har genomförts för att identifiera de mest väsentliga (största) riskerna för APL och resultaten har granskats och godkänts av företagsledningen. De väsentliga risker som APL hanterat kan delas in i huvudkategorierna affärs- och varumärkesrisk, operationell risk samt finansiell risk. Dessa risker och hanteringen av dessa beskrivs vidare på sid 24.

Styrelsens förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel.

Balanserad vinst:	131 904 768 kr
Årets förlust:	53 412 035 kr
Totalt:	78 492 733 kr

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så att

i ny räkning överförs	78 492 733 kr
Totalt:	78 492 733 kr

Vad beträffar koncernens och moderföretagets resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Område	Beskrivning av risk	Hantering	Riskenivå
Affärs- och varumärkesrisker			
Marknadsrisker	APL påverkas av förändringar på marknaden och ändringar i regelverk vilket kan leda till minskad marknadsandel och lägre marginaler. APL har tillhandahållandeskyldighet gällande lagerberedningar/rikslicenser som efterfrågas. När ett läkemedel registreras måste APL sluta att tillhandahålla vilket innebär minskad försäljning.	Vi för en löpande dialog med kunderna, samt bevakar och arbetar med prissättning relaterat till ändrade marknadsförutsättningar. Vi bevakar marknaden och uppdaterar våra prognoser.	Medel
Kontraktssamsamhet	APL bedriver verksamhet som CDMO (Contract Development & Manufacturing Organisation) och erbjuder utvecklings- och tillverknings tjänster till företag inom Life Science. Kontraktsmarknaden är en internationell starkt konkurrensutsatt marknad som är starkt beroende av hur den finansiella marknaden utvecklas.	Vi utvärderar nya affärsmöjligheter och utvecklar kontinuerligt befintliga affärer för att säkerställa lönsamhet och minimera risker.	Medel
Varumärke	En produkt eller tjänst som tillhandahålls av APL och inte uppfyller krav avseende kvalitet, miljö eller etik kan ha en negativ påverkan på APLs varumärke, försäljning och resultat.	APLs värdegrund och kvalitetssystem är integrerade i verksamheten. Tillammans med instruktioner och riktlinjer ger dessa stöd för hur vi ska agera såväl internt som i relationen med kunder och leverantörer. Vi säkerställer att våra leverantörer efterföljer APLs Code of Conduct genom att kräva att de signerar den. Efterlevnaden kontrolleras genom inspektioner.	Medel

Område	Beskrivning av risk	Hantering	Riskenivå
Operationella risker			
Regelverk	APLs verksamhet förutsätter särskilda tillstånd och är föremål för löpande granskning av olika tillsynsmyndigheter. Regelverken har skärpts generellt, vilket innebär ökade krav på resurser för att säkerställa att vi efterlever lagar och regler. Förändrade krav leder till en anpassning av verksamheten vilket kan bidra till ökade kostnader.	Vi bevakar och anpassar verksamheten kontinuerligt till de förändringar som sker i lagar och regelverk. Vi analyserar, utbildar och tar fram styrdokument. Vi för även dialog med tillsynsmyndigheter för att fortlöpande informera om verksamheten och säkerställa att koncernen efterlever gällande lagar och regler.	Medel
Hållbar utveckling	För att beakta risker på området hållbar utveckling (miljö- och sociala risker) och för att möta intressenternas förväntningar samt APLs egna mål strävar vi efter att ständigt anpassa verksamheten till ökade krav på öppenhet och hållbar utveckling samt förändringar i lagar och andra krav. Oförmåga att bedriva effektivt hållbarhetsarbete kan medföra sämre kostnadseffektivitet samt ett minskat förtroende från intressenterna.	Hållbarhetsfrågor är integrerade i den dagliga verksamheten genom APLs vision, policyer och riktlinjer. Vårt hållbarhetsarbete utvecklas kontinuerligt för att bidra till god ekonomisk avkastning, minskad miljöpåverkan genom resurseffektivisering, minskad klimatpåverkan, förbättrad arbetsmiljö, friska medarbetare samt ökat socialt engagemang i samhället. Vi bedriver ett strukturerat arbete genom ISO-certifieringar avseende miljö och arbetsmiljö för att säkerställa att gällande lagstiftning och den gemensamma värdegrunden följs.	Medel
Logistik/Distribution/ Produktion	APLs distributions- och produktionslösningar varierar beroende på försäljningskanal. En effektiv varuförsörjning för samtliga kanaler är nödvändig för att nå koncernens mål. Om någon leverantör av något skäl inte kan leverera till APL finns risk att företaget påverkas negativt och får svårigheter att genomföra sitt uppdrag. Detsamma om längre avbrott skulle uppstå till följd av skada i någon av APLs anläggningar.	Vi arbetar med förebyggande åtgärder för att ha en hög säkerhetsnivå och för att säkerställa en beredskap för hantering av avbrott i varuförsörjningen. En del i arbetet utgörs av fortlöpande analyser, utbildning samt riskbedömningar.	Medel
IT	APLs verksamhet är i hög grad beroende av en väl fungerande IT-infrastruktur. Att inte säkerställa en modern och anpassad IT-lösning kan få väsentlig påverkan. Störningar som innebär långa avbrott kan få konsekvenser på vår leveransförmåga och på sikt påverka förtroendet för APL och vårt resultat negativt.	Det sker en kontinuerlig översyn och uppgradering av IT-infrastrukturen för att säkerställa en stabil och ändamålsenlig IT-miljö som skapar värde för kunder och verksamhet. Utveckling av IT-miljön sker i nära samarbete med verksamheten och med stöd av utvalda partners.	Medel

Område	Beskrivning av risk	Hantering	Riskenivå
Fastigheter	För att säkerställa tillgång till ändamålsenliga och attraktiva berednings- och tillverkningslokaler bedriver APL fastighetsförvaltning och fastighetsutveckling. Brister i denna utveckling eller otillräckligt underhållsarbete kan riskera att leda till bristande följsamhet till regelverk och medföra skador på personer eller byggnader, ökade kostnader, negativ påverkan på varuförsörjningen samt påverka värdet på fastigheter och utrustning.	Genom dialog med berörda intressenter, löpande besiktningar och investeringar säkerställer vi underhåll och fortsatt utveckling av befintliga fastigheter. Inför beslut om ny- och ombyggnationer genomförs riskanalyser.	Medel
Medarbetare	APLs förmåga att attrahera och behålla kompetent och rätt utbildad personal är avgörande för verksamheten. Det råder konkurrens om kvalificerad arbetskraft på apoteksmarknaden. Verksamhets- och organisationsförändringar med förändringar i personalstyrkan som följd, kan påverka hur APL upplevs som arbetsgivare.	Med hjälp av det strategiska området Vinnande företagskultur ska vi utveckla företagets attraktivitet som arbetsgivare. Utveckling av ledarskap och medarbetarskap är centralt och bedrivs i olika former. Vi genomför aktiviteter inom kompetensförsörjning och utveckling. Initiativet Det friska APL bedrivs uthålligt vidare. Våra förändringsprocesser stöds av kommunikation, närvarande ledarskap och stödsatser.	Medel
Arbetsmiljö	Brister i arbetsmiljön kan leda till ohälsa och olyckor.	Vi tillämpar ett systematiskt arbetsmiljöarbete med certifiering enligt OHSAS 18001. Vi gör löpande riskbedömningar vid organisatoriska och verksamhetsmässiga förändringar. Alla chefer genomgår vid behov utbildningar i arbetsmiljörikt.	Medel
Finansiella risker			
Likviditet och finansiering	Risk att APL inte kan finansiera fortsatt drift av verksamheten på grund av ett negativt rörelseresultat drivet av att samhällsuppdraget inte är lönsamt i kombination med stora investeringsbehov, vilket har resulterat i ett negativt kassaflöde.	Vi arbetar långsiktigt för att förbättra rörelseresultatet och kassaflödet. Parallellt så pågår det en dialog med APLs ägare kring hur den kortsiktiga och långsiktiga finansieringen av verksamheten kan utformas. Ett första kapitaltillskott om 60 mkr utbetalades i januari 2019.	Hög
Bedrägeri	Om APLs medarbetare inte följer APLs etiska riktlinjer, policyer och andra arbetsrättsliga skyldigheter kan det leda till oaktsamhet och risk för bedrägeri.	Vi arbetar med förebyggande åtgärder för att säkerställa att alla medarbetare känner till våra etiska riktlinjer. Vi har en visseblåsarfunktion och följer upp detta område regelbundet.	Låg
Försäkringar	Risk att APL inte har ett ändamålsenligt försäkringsskydd för koncernens egendoms-, avbrotts- och ansvarsrisker.	Vi samarbetar med försäkringsrådgivare och expertkompetens inom området. Försäkringarna tecknas med avvägd risk i förhållande till premiekostnad. Fortlöpande riskbedömningar och besiktningar genomförs och utgör underlag för det skadeförebyggande arbetet.	Låg

Bolagsstyrningsrapport

På kommande sidor lämnas information om bolagsstyrning, enligt lag och svensk Kod för bolagsstyrning, för räkenskapsåret 2018. Apotek Produktion & Laboratorier AB (APL) är ett svenskt aktiebolag med säte i Stockholm. Svenska staten äger samtliga aktier i APL och äganderollen utövas av Socialdepartementet.

Bolagsstyrning

Till grund för APLs bolagsstyrning ligger tillämplig svensk rätt, statens ägarpolicy, bolagsordning samt de ägaranvisningar som ägaren beslutar om. Ägarpolicyen omfattar även riktlinjer för extern ekonomisk rapportering och anställningsvillkor för ledande befattningshavare. Av ägarpolicyen framgår även ägarens krav i ett antal policyfrågor, där företag med statligt ägande åläggs att agera föredömligt bland annat inom jämlikhet, miljö och arbetsmiljö. Svensk kod för bolagsstyrning (Koden) utgör en del av ägarpolicyen. Avvikelse från ägarpolicyen samt koden redovisas nedan.

Avvikelse från Statens ägarpolicy samt Koden

APL följer statens ägarpolicy och riktlinjer och tillämpar Koden för bolagsstyrning med följande undantag:

- 1. Statens riktlinjer:** Årsredovisning och delårsrapporter ska upprättas i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS).
Avvikelse: Årsredovisning och delårsrapporter följer svensk redovisningslagstiftning (K3) men är inte upprättade i enlighet med IFRS.
Förklaring: Styrelsen har beslutat att APL, baserat på bolagets storlek, ej ska tillämpa IFRS regelverk.

- 2. Statens riktlinjer:** Bolagen ska avlämna delårsrapporter kvartalsvis.
Avvikelse: APL offentliggör endast halvårsrapporter.
Förklaring: Beslut av styrelsen att halvårsrapportering är tillräckligt baserat på bolagets storlek.
- 3. Koden:** Styrelsen ska inrätta ett revisionsutskott som består av minst tre ledamöter.
Avvikelse: Styrelsen har beslutat att inte inrätta något revisionsutskott.
Förklaring: Revisionsutskottets uppgifter fullgörs av styrelsen.
- 4. Koden:** Styrelsen ska inrätta ett ersättningsutskott.
Avvikelse: Styrelsen har beslutat att inte inrätta något ersättningsutskott.
Förklaring: Ersättningsutskottets uppgifter fullgörs av styrelsen.
- 5. Koden:** Bolaget ska ha en valberedning.
Avvikelse: Ingen valberedning finns.
Förklaring: Ingen valberedning finns då nominering av styrelseledamöter sker enligt en nomineringsprocess i enlighet med ägarpolicyen.
- 6. Koden:** Styrelseledamot ska vara oberoende i förhållande till bolagets större ägare.
Avvikelse: Ingen redovisning av ledamöternas oberoende sker.

Förklaring: Syftet med regeln är i huvudsak att skydda minoritetsaktieägare. Skydd för minoritetsägare är dock inte aktuellt i styrningen av APL. APL har endast en ägare och redovisning av styrelseledamöternas oberoende är därför inte relevant.

Bolagsstämma

Bolagsstämman är aktiebolagets högsta beslutande organ genom vilken ägaren utövar sitt inflytande över bolaget. Förutom ägaren har riksdagens ledamöter rätt att delta vid stämman och allmänheten ska ges möjlighet att närvara. Årsstämman utser styrelse och styrelsens ordförande, beslutar om arvode till styrelse och revisorer, fastställer resultat- och balansräkning, vinstdisposition samt övriga ärenden som ankommer på årsstämman enligt aktiebolagslagen, bolagsordningen och statens ägarpolicy.

APLs årsstämma hölls den 26 april 2018 varvid samtliga ledamöter omvaldes.

APLs stämmoprotokoll, bolagsordning och ägaranvisningar finns tillgängliga på bolagets hemsida www.apl.se.

Årsstämman 2019 hålls den 26 april 2019 i Stockholm.

Nomineringsprocessen

Kodens regler om tillsättning av valberedning samt om beredning av beslut om nominering av styrelseledamöter och revisorer ersätts i statligt ägda bolag av enhetliga och gemensamma principer för en strukturerad styrelsenomineringsprocess. Syftet är att säkerställa en effektiv kompetensförsörjning till bolagens styrelser.

Regeringens mål är att styrelserna ska ha hög kompetens som är väl anpassad till respektive företags verksamhet, situation och framtida utmaningar. Ledamöterna förväntas ha hög integritet och motsvara de krav på gott omdöme som förväntas av företrädare för staten. Urvalet av ledamöter görs utifrån en bred rekryteringsbas med beaktande av statens ägarpolicy som inkluderar mångfaldspolicy. När processen avslutats ska nomineringar offentliggöras enligt Koden. Genom ett enhetligt och strukturerat arbetssätt tillförsäkras kvaliteten i hela nomineringsarbetet.

Styrelsens uppgifter

Styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltning av bolagets angelägenheter och definierar samt övervakar löpande tillsammans med verkställande direktören APLs vision, affärsidé, drivkraft och värderingar. Styrelsen ska tillse att bolaget har en god intern kontroll, fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och fortlöpande kontrollera att VD fullgör sitt ansvar för den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar samt bolagets strategiska affärsplan, policyfrågor med mera. Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning för sitt eget arbete. Styrelsen fastställer en skriftlig instruktion som reglerar ansvarsfördelning mellan styrelse och VD samt vilken information som ska rapporteras till styrelsen.

APLs verksamhet är organiserad i två affärsområden: affärsområde Vård & Apotek och affärsområde Life Science. Varje affärsområde stödjer kundens affärsprocess och erbjuder ett brett utbud av produkter, tjänster och lösningar. Affärs-

områdena stöds av två leveransorganisationer, småskalig respektive storskalig varuförsörjning samt relevanta stabsenheter. Respektive organisationsenhet har det operativa ansvaret för sin verksamhet. Det finns policyer och instruktioner för att säkerställa att frågor av väsentlig betydelse underställs verkställande direktören och/eller styrelsen.

Styrelsens sammansättning

Styrelsen har under 2018 bestått av fem ledamöter som utses av bolagsstämman samt en ledamot och en suppleant som utses av arbetstagarorganisationerna. Vid inledningen av året hade arbetstagarorganisationerna utsett två ledamöter och två suppleanter men ersättare till två av posterna (ledamot och suppleant) har inte utsetts när dessa har lämnat sina poster. Vid årsstämman omvaldes styrelseledamöterna Johan Assarsson, Malin Forkman, Britt Hansson, Eugen Steiner, samt Ulf Tossman. Stämman valde Johan Assarsson till styrelsens ordförande.

Styrelsens ledamöter presenteras närmare på sidan 31. Arvodet till styrelsens ledamöter anges i förvaltningsberättelsen och framgår av not 6.

Styrelseledamöternas ställning

De ledamöter som valts av ägaren anses vara oberoende i förhållande till bolaget och dess ledning. Ingen av de bolagsstämموvalda ledamöterna, eller någon av deras närstående, innehar några finansiella instrument i bolaget.

I statens ägarpolicy klargörs att nomineringar till styrelsen offentliggörs enligt Kodens riktlinjer med undantag för redo-

visning av oberoende förhållande till större ägare, av skälet att något minoritetsintresse inte behöver skyddas i statligt helägda bolag.

Styrelsens ordförande

Ordföranden ska säkerställa att styrelsens arbete bedrivs effektivt och i enlighet med ägarens anvisningar, vilket bland annat omfattar ansvaret att leda styrelsearbetet, ansvara för kontakten med ägaren i ägarfrågor och förmedla ägarens synpunkter. I ansvaret ingår också att efter samråd med verkställande direktör fastställa förslag till dagordning och se till att styrelsen får tillfredställande informations- och beslutsunderlag. I rollen som styrelseordförande åligger också ett samordningsansvar. Det innebär att när bolaget står inför särskilt viktiga avgöranden ska styrelsen genom styrelseordföranden skriftligen samordna sin syn med företrädare för ägaren. Det är styrelsen som ska ta initiativ till och bedöma i vilka fall samordning ska ske genom styrelseordföranden inför ett visst styrelsebeslut. Ordföranden svarar också för att styrelsen genomför utvärdering av det egna arbetet.

Styrelsens arbete 2018

Styrelsen höll sammanlagt 13 möten under 2018, varav ett konstituerande, fem ordinarie, sex extrainsatta styrelsemöten (varav ett par capsulam) på grund av affärsbeslut samt ett ordinarie per capsulam möte för beslut om halvårsrapport.

Datum för styrelsemöte	Huvudämne
2018-02-13	Bokslutskommuniké
2018-03-15	Affärsbeslut
2018-03-27	Årsredovisning
2018-04-26	Affärsbeslut
2018-04-26	Årsstämma, konstituerande
2018-05-17	Affärsbeslut
2018-06-18	Strategi och affärsbeslut
2018-08-10	Delårsrapport kvartal 2, per capsulam
2018-09-25	Strategi och bolagsfrågor
2018-10-25	Strategi
2018-12-04	Bolagsfrågor
2018-12-17	Budget
2018-12-31	Bolagsfrågor, per capsulam

Styrelsemedlemmar har deltagit på styrelsemötena under 2018 enligt följande: Johan Assarsson 13/13 möten, Britt Hansson 13/13 möten, Eugen Steiner 13/13 möten, Ulf Tossman 11/13 möten samt Malin Forkman 12/13 möten.

Utvärdering av styrelsens och verkställande direktörens arbete

Regelbunden och systematisk utvärdering utgör grunden för bedömning av styrelsens och VD:s prestationer och för en fortlöpande utveckling av deras arbete.

Styrelsen ska årligen genom en systematisk och strukturerad process utvärdera styrelsearbetet med syfte att utveckla styrelsens arbetsformer och effektivitet.

Styrelsen ska fortlöpande utvärdera VD:s arbete. Minst en gång per år ska styrelsen särskilt behandla denna fråga, varvid ingen från bolagsledningen ska närvara.

Ersättnings- och revisionsutskott

Styrelsen har beslutat att inte inrätta ersättnings- och revisionsutskott då uppgifterna bedöms kunna fullgöras av styrelsen.

Revisorer

Ansvaret för val av revisorer för företag med statligt ägande ligger hos ägaren. Revisorerna utses på årsstämman med uppgift att granska bolagets finansiella rapportering samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av bolaget.

Revisionsbolaget KPMG AB med huvudansvarig revisor Ingrid Hornberg Román är valda till och med årsstämman 2019. Revisorernas oberoende ställning säkerställs av lagstiftning och interna och externa yrkesetiska regler.

Verkställande direktör och företagsledning

Styrelsen utser verkställande direktör i bolaget som ansvarar för den löpande förvaltningen inom de ramar som styrelsen fastslagit. VD utser övriga medlemmar i företagsledningen. VD ansvarar för att hålla ordförande kontinuerligt informerad om väsentliga händelser och organiserar bolaget så att ändamålsenlig styrning och kontroll av verksamheten uppnås.

Ansvarsområden och rapporteringsinstruktion regleras närmare i den av styrelsen beslutade VD-instruktionen.

Företagsledningen leds av VD och sammanträder varje vecka med uppehåll för juli månad, för att driva och följa upp verksamheten. Uppföljning av verksamheten sker bland annat genom månatliga finansiella rapporter och styrkort, vid kvartalsvisa uppföljningar av strategiska initiativ samt vid Ledningens genomgång.

Ledningen bestod vid utgången av 2018 av 6 medlemmar, varav två kvinnor och fyra män. Ledningen presenteras närmare på sidan 32.

Antagna ersättningsprinciper och anställningsvillkor för verkställande direktör och övriga ledande befattningshavare

I enlighet med statens ägarpolicy och Koden lägger styrelsen fram förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare för godkännande av årsstämman. APL tillämpar statens riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande som är beslutade av regeringen den 22 december 2016. Riktlinjerna finns tillgängliga på regeringens webbplats www.regeringen.se. Styrelsen beslutar om anställning av och anställningsvillkor för VD. Företagsledning anställs av VD efter samråd med styrelsens ordförande.

Lön och ersättningar till APLs ledande befattningshavare framgår av not 6.

Verksamhetsstyrning

Utifrån de förutsättningar som lämnas av ägaren på årsstämman samt ägaranvisningar utarbetar företagsledningen årligen en affärsplan och budget som fastställs av styrelsen.

Rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen

Styrelsens ansvar är att tillse att APLs organisation är utformad så att bokföring, medelsförvaltning och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Det innebär att APL ska ha en process som strävar efter att uppnå en tillförlitlig finansiell rapportering, ändamålsenlig och effektiv verksamhet och efterlevnad av tillämpliga lagar och förordningar.

Kontrollmiljö

De värderingar som styr bolaget finns i ett antal policyer som beskriver APLs förhållningssätt. Utöver policyer finns även riktlinjer och instruktioner som ger närmare vägledning till bolagets medarbetare. Dessa publiceras på bolagets intranät och dokumenthanteringssystem som bolagets medarbetare har tillgång till. I gällande arbetsprocesser finns inbyggt maskinella och manuella kontroller i syfte att förebygga, upptäcka och korrigera fel. Dessa kontroller finns beskrivna i ett ledningssystem.

APL har en centraliserad ekonomi- och personalfunktion vilket innebär att många kontrollaktiviteter utförs på central nivå. Exempel på sådana kontroller är kontoavstämningar, värdering av resultat- och balansposter, kontroll av fakturor,

finansiell uppföljning samt granskning och kontroll av utläggs- och reseräkningar. Varje månad analyseras det ekonomiska resultatet samt operativa nyckeltal. Uppföljningen görs på ett standardiserat och strukturerat sätt för alla enheter inom företaget.

Företagsledningen har uppföljning månadsvis av resultat i styrkortet samt kvartalsvis utvärdering av det integrerade ledningssystemet för kvalitet, miljö och hållbar utveckling samt att ekonomi, IT, brandskydd och säkerhet fungerar på ett tillfredsställande sätt.

Intern kontroll

Intern kontroll har integrerats inom ramen för den månadsvisa uppföljningen kompletterat med särskilda kontroller inom utvalda områden. Viktiga delar i APLs kontrollstruktur är kontroller avseende godkännande av affärstransaktioner (attestinstruktioner) samt bokslutsinstruktioner. Därutöver finns kontroller avseende bokslutsprocessen och processerna för delårsbokslut och årsredovisning som tar hand om mer unikt förekommande risker för fel i den finansiella rapporteringen.

Bolagets verksamhet och rapporterade enheter har controllers. Dessa deltar i prognostisering och analys av de rapporterade enheternas resultat. Sammantaget syftar detta bland annat till att begränsa risken för väsentliga fel i den finansiella rapporteringen.

I syfte att upprätthålla en hög informationssäkerhet finns regler och riktlinjer upprättade avseende tillgänglighet, riktighet, sekretess och spårbarhet i affärssystemet. APL har inte någon internrevisionsfunktion. Styrelsen bedömer att befint-

liga strukturer för uppföljning och utvärdering ger ett tillfredsställande underlag.

Riskbedömning

Som ett led i den interna styrningen och kontrollen kartläggs risker avseende finansiell rapportering. För de mest väsentliga processerna har riskanalyser genomförts och för identifierade risker har rutiner fastställts för att hantera och minimera dessa risker. Se även förvaltningsberättelse sidan 20.

Information och kommunikation

APL har informations- och kommunikationsvägar som syftar till att främja fullständighet och riktighet i den finansiella rapporteringen. APLs riktlinjer avseende den finansiella rapporteringen och koncernredovisningen uppdateras löpande. Förändringar kommuniceras till berörda funktioner och verksamheter via e-mail, intranätet samt via möten.

Ytterligare information om bolagsstyrning

På APLs webbplats, www.apl.se, under fliken Om APL finns en särskild avdelning för bolagsstyrningsfrågor vilken bland annat innehåller:

- APLs bolagsordning och ägaranvisningar
- Information om ersättningar i APL samt utvärdering av riktlinjerna för ersättning till APLs ledande befattningshavare avhandlas årligen på bolagsstämman.
- Uppgifter om styrelseledamöter och företagsledning

Styrelse

Johan Assarsson

Ordförande

VD Inera

Född 1962. Fil.kand. Tidigare landstingsdirektör i Kalmar län och regiondirektör i Västra Götalandsregionen. Har haft flera ledande uppdrag inom verksamhetsutveckling och som hälso- och sjukvårdsstrateg i Region Skåne. I APLs styrelse sedan 2010.

Malin Forkman

Ledamot

Chef kommunikationsutveckling Systembolaget

Född 1965. Civilekonom med lång erfarenhet från ledande befattningar inom varumärkesutveckling, kommunikation och försäljning från Arla, Spendrups, Coop, Kraft Foods och Kungliga Operan. I APLs styrelse sedan 2015.

Britt Hanson

Ledamot

VD och koncernchef OK ekonomisk förening

Född 1966. Civilekonom med lång erfarenhet från ledande befattningar i OKQ8-koncernen, bl a som CFO för OKQ8 och VD för OKQ8 Bank. Hon har också varit Nordisk CFO för McDonald's. Ordinarie styrelseledamot i bl a Folksam Liv, OK-Q8 AB, KFO, SEKAB BioFuels & Chemicals AB och KF. I APLs styrelse sedan 2012.

Eugen Steiner

Ledamot

Partner HealthCap

Född 1954. Legitimerad läkare och Dr. Med. Sci. Arbetar i företagsledande ställning i Life Science-bolag sedan 1987. Dessförinnan tjänstgjorde han som läkare och forskare. Deltar i ledningen och som styrelseledamot i ett antal bolag, företrädesvis inom Life Science, bland annat Bioarctic AB, Karolinska Institutet Holding AB och Karolinska Institutet Innovations AB. I APLs styrelse sedan 2010.

Ulf Tossman

Ledamot

Ordförande i Cellate Medical AB

Född 1956. B.Sc och Dr. Med Sci. från Karolinska Institutet med lång erfarenhet från olika exekutiva tjänster inom både svensk och tysk läkemedelsindustri. Har varit partner i InnovationsKapital med inriktning mot hälsovårdssektorn och då bland annat som ordförande i Isconova. Tidigare även Senior Investment manager i Swedfund med ett flertal styrelseuppdrag bland annat inom Life Science, exempelvis Global Medical Investments och Gamma Knife Center, Cairo. Medgrundare och tidigare ordförande i Coala Life AB. I APLs styrelse sedan 2015.

Susann Danielsson

Arbetsgagarrepresentant ordinarie
Läkemedelstekniker, Produktion
Umeå.

Född 1961. Vald av Unionen.

Astrid Holdt

Arbetsgagarrepresentant suppleant
Laboratorieingenjör, Produktion
Stockholm.

Född 1954. Vald av Unionen.

Ledning

Jan Erneberg

VD

Född 1952. Civilingenjör. Jan har lång erfarenhet av Life Science-branschen och har bland annat varit ansvarig för Global Operations inom GE Healthcare och Divisionschef på Pharmacia Biotech AB. Jan har även arbetat som managementkonsult inom sjukvård och Life Sciences. Ny VD för APL från och med 1 april 2019.

Eva Sjökvist Saers var VD t.o.m. 2018-12-31

Ulf Skough

Marknad, Tf VD jan–mars 2019.

Född 1959. Civilekonom. Ulf har bred erfarenhet från ledande befattningar på läkemedelsföretag och CRO-företag. Han har tidigare arbetat på ledande positioner nationellt och internationellt på stora läkemedelsföretag, bland annat som landschef för de baltiska länderna på Schering-Plough och affärsområdeschef och internationell marknadsdirektör på Pharmacia. Anställd och i ledningen sedan 2013.

Ulrika Königsson

CFO, Finans & IT

Född 1971. Civilekonom. Ulrika har bred erfarenhet från ledande befattningar som CFO, Business analyst och Business controlling inom AstraZeneca. Ulrika kommer närmast från en befattning som CFO för teknikföretaget Knightec. Hon har även arbetat som revisor och managementkonsult på KPMG. Anställd och i ledningen sedan augusti 2017.

Jamal Fegghi

Extempore

Född 1962. Apotekare. Gedigen meritlista från anställningar inom Apoteket AB, bland annat som apotekschef för sjukhusapoteket Karolinska Universitetssjukhuset i Solna och som apotekschef för sjukhusapoteket Danderyds sjukhus. Jamal har även varit ansvarig för Läkemedelssupport och kliniska prövningar. Chef för APL Kundservice 2013–2017. I ledningen sedan 2017.

Kia Frenssen

Supply, Produktion & Utveckling

Född 1965. Apotekare. Kia har en bred erfarenhet från ledande befattningar inom läkemedelstillverkning och kvalitetssäkring som linjechef och i seniora globala roller inom Astra/AstraZeneca. Chef Extempore 2011–2017. Chef Supply, Produktion & Utveckling sedan 2017. Anställd och i ledningen sedan 2011.

Peter Hedlund

Fastighet & Anläggning samt Verksamhetsutveckling & Ledningssystem

Född 1961. Civilingenjör och teknisk licentiatexamen i kemiteknik. Peter har mångårig erfarenhet av ledande befattningar från läkemedelsindustrin. Han har arbetat i olika roller inom AstraZeneca, bland annat som kvalitetschef QA/QC, fabrikschef, chef för verksamhetsutveckling och chef för säkerhet, hälsa och miljö. Anställd och i ledningen sedan 2013.

Christer Jonsson

HR

Född 1966. MSc Human Resources Management & Development. Christer har en lång och bred erfarenhet från ledande befattningar inom human resources från bland annat KPMG, AstraZeneca och Norrlands universitetssjukhus. Anställd och i ledningen sedan 2012.

Resultaträkning – koncernen

Belopp i tkr	Not	2018	2017
Nettoomsättning	3	1 473 103	1 433 218
Kostnad för sålda varor		-1 441 564	-1 352 746
Bruttoresultat		31 539	80 472
Försäljningskostnader		-12 272	-11 112
Administrationskostnader	5	-96 572	-98 584
Övriga rörelseintäkter	4	2 519	4 409
Övriga rörelsekostnader		-4 476	-797
Rörelseresultat	6, 7	-79 262	-25 612
<i>Resultat från finansiella poster</i>			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	8	12	—
Räntekostnader och liknande resultatposter	9	-3 163	-1 985
Resultat före skatt		-82 413	-27 597
Skatt på årets resultat	11	2 363	2 260
Årets resultat		-80 050	-25 337
<i>Hänförligt till</i>			
Moderföretagets aktieägare	19	-80 050	-25 337
Innehav utan bestämmande inflytande		—	—

Balansräkning – koncernen

Belopp i tkr per 31 december	Not	2018	2017
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utvecklings- arbeten och liknande arbeten	12	30 826	37 056
		30 826	37 056
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	13	153 483	141 092
Inventarier, verktyg och installationer	14	85 534	59 654
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	15	118 811	65 839
		357 828	266 585
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andra långfristiga värdepappers- innehav		1	1
Uppskjuten skattefordran	17	—	4 012
Andra långfristiga fordringar		18	—
		19	4 013
Summa anläggningstillgångar		388 673	307 654

Belopp i tkr per 31 december	Not	2018	2017
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager m m</i>			
Råvaror och förnödenheter		89 170	93 802
Varor under tillverkning		4 342	3 139
Färdiga varor och handelsvaror		43 107	51 637
		136 619	148 578
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		147 372	200 816
Aktuell skattefordran		8 072	7 702
Övriga fordringar		23 012	15 159
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18	12 507	9 495
		190 963	233 172
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank		1 993	22 232
		1 993	22 232
Summa omsättningstillgångar		329 575	403 982
SUMMA TILLGÅNGAR		718 248	711 636

Balansräkning – koncernen

Belopp i tkr per 31 december	Not	2018	2017
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>	19, 20		
Aktiekapital		10 000	10 000
Balanserat resultat inkl årets resultat		103 373	183 423
Eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare		113 373	193 423
Innehav utan bestämmande inflytande		—	—
Summa eget kapital		113 373	193 423
<i>Avsättningar</i>			
Uppskjuten skatteskuld	17	1 796	8 171
Övriga avsättningar	21	11 330	6 025
		13 126	14 196
<i>Långfristiga skulder</i>	22		
Övriga skulder till kreditinstitut		195 000	290 000
		195 000	290 000
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut		95 000	—
Checkräkningskredit	23	93 586	—
Leverantörsskulder		139 451	144 655
Övriga skulder		11 120	11 715
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	24	57 592	57 647
		396 749	214 017
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		718 248	711 636

Rapport över förändringar i eget kapital – koncernen

2017-12-31	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver	Bal.res. inkl årets resultat	Innehav utan bestämmande inflytande	Summa eget kapital
Ingående balans	10 000	—	—	208 760	—	218 760
Årets resultat				-25 337	—	-25 337
Vid årets utgång	10 000	—	—	183 423	—	193 423

2018-12-31	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver	Bal.res. inkl årets resultat	Innehav utan bestämmande inflytande	Summa eget kapital
Ingående balans	10 000	—	—	183 423	—	193 423
Årets resultat				-80 050	—	-80 050
Vid årets utgång	10 000	—	—	103 373	—	113 373

Kassaflödesanalys – koncernen

Belopp i tkr	Not	2018	2017
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster	28	-82 413	-27 597
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	30	38 349	30 383
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		-44 064	2 786
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Ökning(-)/Minskning(+) av varulager		11 959	-14 662
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar		42 209	-25 217
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder		-5 854	34 026
Kassaflöde från den löpande verksamheten		4 250	-3 067
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-116 647	-56 075
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		—	31 000
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-1 993	-1 137
Förvärv av finansiella tillgångar		-18	—
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-118 658	-26 212
Finansieringsverksamheten			
Förändring av checkräkningskredit		93 586	-113 805
Upptagna lån		—	190 000
Amortering av lån		—	-25 000
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		93 586	51 195
Årets kassaflöde		-20 822	21 916
Likvida medel vid årets början		22 232	103
Kursdifferens i likvida medel		583	213
Likvida medel vid årets slut	29	1 993	22 232

Resultaträkning – moderföretaget

Belopp i tkr	Not	2018	2017
Nettoomsättning	3	1 469 729	1 431 459
Kostnad för sålda varor		-1 443 845	-1 365 359
Bruttoresultat		25 884	66 100
Försäljningskostnader		-12 272	-11 112
Administrationskostnader	5	-95 984	-95 855
Övriga rörelseintäkter	4	2 519	1 396
Övriga rörelsekostnader		-4 476	-749
Rörelseresultat	6, 7	-84 329	-40 220
<i>Resultat från finansiella poster</i>			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	8	12	—
Räntekostnader och liknande resultatposter	9	-2 063	-1 528
Resultat efter finansiella poster		-86 380	-41 748
<i>Bokslutsdispositioner</i>			
Koncernbidrag, erhållna		14 119	12 645
Bokslutsdispositioner, övriga	10	20 157	3 092
Resultat före skatt		-52 104	-26 011
Skatt på årets resultat	11	-1 308	1 308
Årets resultat		-53 412	-24 703

Balansräkning – moderföretaget

Belopp i tkr per 31 december	Not	2018	2017
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utvecklings- arbeten och liknande arbeten	12	30 396	37 056
		30 396	37 056
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer	14	75 018	59 565
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	15	36 832	29 535
		111 850	89 100
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag	16	79 897	79 897
Andra långfristiga värdepappers- innehav		1	1
Uppskjuten skattefordran	17	—	1 308
Andra långfristiga fordringar		18	—
		79 916	81 206
Summa anläggningstillgångar		222 162	207 362

Belopp i tkr per 31 december	Not	2018	2017
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager m m</i>			
Råvaror och förnödenheter		89 170	93 802
Varor under tillverkning		4 342	3 139
Färdiga varor och handelsvaror		43 107	51 637
		136 619	148 578
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		146 680	200 838
Fordringar hos koncernföretag		21 469	34 820
Aktuell skattefordran		6 288	6 046
Övriga fordringar		15 821	11 958
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18	12 466	9 495
		202 724	263 157
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank		1 869	22 183
		1 869	22 183
Summa omsättningstillgångar		341 212	433 918
SUMMA TILLGÅNGAR		563 374	641 280

Balansräkning – moderföretaget

Belopp i tkr per 31 december	Not	2018	2017
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>	19, 20		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital		10 000	10 000
		10 000	10 000
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat		131 905	156 608
Årets resultat		-53 412	-24 703
		78 493	131 905
		88 493	141 905
<i>Obeskattade reserver</i>			
Ackumulerade överavskrivningar		8 721	28 721
Periodiseringsfonder		—	157
		8 721	28 878
<i>Avsättningar</i>			
Övriga avsättningar	21	11 330	6 025
		11 330	6 025
<i>Långfristiga skulder</i>	22		
Övriga skulder till kreditinstitut		95 000	190 000
		95 000	190 000

Belopp i tkr per 31 december	Not	2018	2017
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut		95 000	—
Checkräkningskredit	23	93 586	—
Leverantörsskulder		111 260	136 030
Skulder till koncernföretag		2 531	86 554
Övriga skulder		11 120	11 715
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	24	46 333	40 173
		359 830	274 472
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		563 374	641 280

Rapport över förändringar i eget kapital – moderföretaget

2017-12-31	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital			Summa eget kapital
	Aktiekapital Nyem. under reg	Uppskriv- ningsfond	Reservfond Fond för utv utg	Överkurs-fond	Fond för verkligt värde	Bal.res. inkl årets resultat	
Ingående balans	10 000	—	—	—	—	156 608	166 608
Årets resultat						-24 703	-24 703
Vid årets utgång	10 000	—	—	—	—	131 905	141 905

2018-12-31	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital			Summa eget kapital
	Aktiekapital Nyem. under reg	Uppskriv- ningsfond	Reservfond Fond för utv utg	Överkurs-fond	Fond för verkligt värde	Bal.res. inkl årets resultat	
Ingående balans	10 000	—	—	—	—	131 905	141 905
Årets resultat						-53 412	-53 412
Vid årets utgång	10 000	—	—	—	—	78 493	88 493

Kassaflödesanalys – moderföretaget

Belopp i tkr	Not	2018	2017
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster	28	-86 380	-41 748
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	30	28 928	23 871
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		-57 452	-17 877
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Ökning(-)/Minskning(+) av varulager		11 959	-14 662
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar		40 907	-22 352
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder		-103 228	50 482
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-107 814	-4 409
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-38 841	-23 782
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-1 455	-1 137
Förvärv av finansiella tillgångar		-18	—
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-40 314	-24 919
Finansieringsverksamheten			
Erhållna koncernbidrag		33 645	—
Förändring av checkräkningskredit		93 586	-113 805
Upptagna lån		—	190 000
Amortering av lån		—	-25 000
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		127 231	51 195
Årets kassaflöde		-20 897	21 867
Likvida medel vid årets början		22 183	103
Kursdifferens i likvida medel		583	213
Likvida medel vid årets slut	29	1 869	22 183

Noter

Belopp i tkr om inget annat anges

01 • Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Moderföretaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som anges nedan under avsnittet "Redovisningsprinciper i moderföretaget".

Enligt regeringens riktlinjer av den 2016-12-22 skall IFRS (International Financial Reporting Standards) tillämpas av företag med statligt ägande. Företagets styrelse har dock tagit beslut 2017-09-22 att inte tillämpa IFRS-regelverket med motiveringen att det är anpassat för stora börsnoterade koncerner och onödigt komplex för en koncern av APLs storlek.

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med tidigare år.

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Immateriella tillgångar

Immateriella anläggningstillgångar som förvärvats är redovisade till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Utgifter för internt genererad goodwill och varumärken redovisas i resultaträkningen som kostnad när de uppkommer.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Förvärvade immateriella tillgångar

Programvaror 5–6 år

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde.

Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer.

För byggnader har skillnaden i förbrukningen av betydande komponenter bedömts vara väsentlig. Dessa tillgångar har därför delats upp i komponenter vilka skrivs av separat.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Byggnader	Nyttjandeperiod 10–30 år
Inventarier, verktyg och installationer	3–20 år

Byggnaderna består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Huvudindelningen är byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Byggnaderna består av flera komponenter vars nyttjandeperiod varierar.

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på byggnader:

– Stomme	20–30 år
– Stomkompletteringar, innerväggar mm	20–30 år
– Installationer; värme, el, VVS, ventilation mm	10–20 år
– Yttre ytskikt; fasader, yttertak mm	20–30 år
– Inre ytskikt, maskinell utrustning mm	10–17 år

Nedskrivningar – materiella och immateriella anläggningstillgångar samt andelar i koncernföretag

Vid varje balansdag bedöms om det finns någon indikation på att en tillgångs värde är lägre än dess redovisade värde. Om en sådan indikation finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet beräknas nuvärdet av de framtida kassaflöden som tillgången väntas ge upphov till i den löpande verksamheten samt när den avyttras eller uttrangeras. Den diskonteringsränta som används är före skatt och återspeglar marknadsmässiga bedömningar av pengars tidsvärde och de risker som avser tillgången. En tidigare nedskrivning återförs endast om de skäl som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet vid den senaste nedskrivningen har förändrats.

Leasing

Alla leasingavtal har klassificerats som finansiella eller operationella leasingavtal. Ett finansiellt leasingavtal är ett leasingavtal enligt vilka de risker och fördelar som är förknippade med att äga en tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Ett operationellt leasingavtal är ett leasingavtal som inte är ett finansiellt leasingavtal. Finansiell leasing förekommer ej.

Not 01 forts

Operationella leasingavtal

Leasingavgifterna enligt operationella leasingavtal, inklusive förhöjd förstagångshyra men exklusive utgifter för tjänster som försäkring och underhåll, redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Utländsk valuta

Poster i utländsk valuta

Monetära poster i utländsk valuta räknas om till balansdagens kurs. Icke-monetära poster räknas inte om utan redovisas till kursen vid anskaffningstillfället.

Valutakursdifferenser som uppkommer vid reglering eller omräkning av monetära poster redovisas i resultaträkningen det räkenskapsår de uppkommer.

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut- principen. I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick.

I egentillverkade produkter består anskaffningsvärdet av direkta materialkostnader, direkta tillverkningskostnader och de indirekta kostnader som utgör mer än en oväsentlig del av den sammanlagda utgiften för tillverkningen. Vid värdering har hänsyn tagits till normalt kapacitetsutnyttjande.

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar och skulder redovisas i enlighet med kapitel 11 (Finansiella instrument värderade utifrån anskaffningsvärdet) i BFNAR 2012:1.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när företaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförs till annan part och företaget inte längre har kontroll över den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort

från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgjorts eller upphört.

Värdering av finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärvet av tillgången.

Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Kundfordringar och övriga fordringar som utgör omsättningstillgångar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar och med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Värdering av finansiella skulder

Långfristiga finansiella skulder redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Utgifter som är direkt hänförliga till upptagande av lån har korrigerat lånets anskaffningsvärde och periodiserats enligt effektivräntemetoden. Kortfristiga skulder redovisas till anskaffningsvärde.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

Planer för ersättningar efter avslutad anställning klassificeras som antingen avgiftsbestämda eller förmånsbestämda.

Vid avgiftsbestämda planer betalas fastställda avgifter till ett annat företag, normalt ett försäkringsföretag, och företaget har inte längre någon förpliktelse till den anställde när avgiften är betald. Storleken på den anställdes ersättningar efter avslutad anställning är beroende av de avgifter som har betalats och den kapitalavkastning som avgifterna ger.

Vid förmånsbestämda planer har företaget en förpliktelse att lämna de överenskomna ersättningarna till nuvarande och tidigare anställda. Företaget bär i allt väsentligt dels risken att ersättningarna kommer att bli högre än förväntat (aktuariell risk), dels risken att avkastningen på tillgångarna avviker från förväntningarna (investeringsrisk). Investeringsrisk föreligger även om tillgångarna är överförda till ett annat företag.

Avgiftsbestämda planer

Avgifterna för avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad. Obetalda avgifter redovisas som skuld.

Förmånsbestämda planer

Företag har valt att tillämpa de förenklingsregler som finns i BFNAR 2012:1.

Planer för vilka pensionspremier betalas redovisas som avgiftsbestämda vilket innebär att avgifterna kostnadsförs i resultaträkningen.

Skatt

Skatt på årets resultat i resultaträkningen består av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats. Uppskjuten skatt är inkomstskatt för skattepliktigt resultat avseende framtida räkenskapsår till följd av tidigare transaktioner eller händelser.

Uppskjuten skatteskuld redovisas för alla skattepliktiga temporära skillnader, dock inte för temporära skillnader som härrör från första redovisningen av goodwill. Uppskjuten skattefordran redovisas för avdragsgilla temporära skillnader och för möjligheten att i framtiden använda skattemässiga underskottsavdrag. Värderingen baseras på hur det redovisade värdet för motsvarande tillgång eller skuld förväntas återvinnas respektive regleras. Beloppen baseras på de skattesatser och skatteregler som är beslutade per balansdagen och har inte nuvärdeberäknats.

Uppskjutna skattefordringar har värderats till högst det belopp som sannolikt kommer att återvinnas baserat på innevarande och framtida skattepliktiga resultat. Värderingen omprövas varje balansdag.

I koncernbalansräkningen delas obeskattade reserver upp på uppskjuten skatt och eget kapital.

Not 01 forts

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när företaget har en legal eller informell förpliktelse till följd av en inträffad händelse och det är sannolikt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Vid första redovisningstillfället värderas avsättningar till den bästa uppskattningen av det belopp som kommer att krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Avsättningarna omprövas varje balansdag.

Omstruktureringsreserv

En avsättning för omstrukturering av verksamhet redovisas när företaget måste fullfölja omstruktureringen till följd av legal eller informell förpliktelse vilket innebär att företaget har en fastställd och utförlig omstruktureringsplan och de som berörs har en välgrundad uppfattning om att omstruktureringen kommer att genomföras.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse är:

- En möjlig förpliktelse som till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast kommer att bekräftas av en eller flera osäkra framtida händelser, som inte helt ligger inom företagets kontroll, inträffar eller uteblir, eller
- En befintlig förpliktelse till följd av inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Eventualförpliktelser är en sammanfattande beteckning för sådana garantier, ekonomiska åtaganden och eventuella förpliktelser som inte tas upp i balansräkningen.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Försäljning av varor

Vid försäljning av varor redovisas intäkten vid leverans.

Tjänsteuppdrag och entreprenadavtal – löpande räkning

Inkomst från uppdrag på löpande räkning redovisas som intäkt i takt med att arbete utförs och material levereras eller förbrukas.

Ränta, royalty och utdelning

Intäkt redovisas när de ekonomiska fördelarna som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget samt när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

- Ränta redovisas som intäkt enligt effektivräntemetoden.
- Royalty periodiseras i enlighet med överenskommelsens ekonomiska innebörd.
- Utdelning redovisas när ägarens rätt att erhålla betalningen har säkerställts.

Offentliga bidrag

Ett offentligt bidrag som inte är förknippat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när villkoren för att få bidraget uppfyllts. Ett offentligt bidrag som är förenat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs. Om bidraget har tagits emot innan villkoren för att redovisa det som intäkt har uppfyllts, redovisas bidraget som en skuld.

Koncernredovisning

Dotterföretag

Dotterföretag är företag i vilka moderföretaget direkt eller indirekt innehar mer än 50 procent av röstetalet eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande innebär en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Redovisningen av rörelseförvärv bygger på enhetssynen. Det innebär att förvärvsanalysen upprättas per den tidpunkt då förvärvaren får bestämmande inflytande. Från och med denna tidpunkt ses förvärvaren och den förvärvade enheten som en redovisningsenhet. Tillämpningen av enhetssynen innebär vidare att alla tillgångar (inklusive goodwill) och skulder samt intäkter och kostnader medräknas i sin helhet även för delägda dotterföretag.

Anskaffningsvärdet för dotterföretag beräknas till summan av verkligt värde vid förvärvstidpunkten för erlagda tillgångar med tillägg av uppkomna och övertagna skulder samt emitterade eget kapitalinstrument, utgifter som är direkt hänförliga till rörelseförvärvet samt eventuell tilläggs- köpeskilling. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet, med några undantag, vid förvärvstidpunkten av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt minoritetsintresse. Minoritetsintresse värderas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Från och med förvärvstidpunkten inkluderas i koncernredovisningen det förvärvade företagens intäkter och kostnader, identifierbara tillgångar och skulder liksom eventuell uppkommen goodwill eller negativ goodwill.

Redovisningsprinciper i moderföretaget

Redovisningsprinciperna i moderföretaget överensstämmer med de ovan angivna redovisnings- principerna i koncernredovisningen utom i nedanstående fall.

Andelar i dotterföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag

Andelar i dotterföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Koncernbidrag som erhållits/lämnats redovisas som en bokslutsdisposition i resultaträkningen.

Det erhållna/lämnade koncernbidraget har påverkat företagets aktuella skatt.

02 • Uppskattningar och bedömningar

Företagsledningen gör bedömningar och antaganden som påverkar skulder och tillgångar i balansräkningen respektive intäkts- och kostnadskonton i resultaträkningen. Dessa bedömningar är utifrån vad som bedöms rimliga under rådande omständigheter. Risken för väsentliga justeringar i redovisade värden under kommande räkenskapsår bedöms främst föreligga avseende nyttjandeperioder för materiella anläggningstillgångar, nedskrivningsprövning av materiella och immateriella anläggningstillgångar samt avseende varulagervärdering.

03 • Nettoomsättning per rörelsegren och geografisk marknad

Koncernen	2018	2017
Nettoomsättning per rörelsegren		
Affärsområde Life Science	186 825	192 086
Affärsområde Vård & Apotek	1 276 430	1 234 010
(varav extemporeverksamhet)	(344 383)	(348 568)
Övrigt	9 848	7 122
	1 473 103	1 433 218
Nettoomsättning per geografisk marknad		
Sverige	1 437 734	1 381 948
Länder inom EU	22 636	33 388
Övriga länder	12 733	17 882
	1 473 103	1 433 218

Not 03 forts

Moderföretaget	2018	2017
Nettoomsättning per rörelsegren		
Affärsområde Life Science	186 825	192 086
Affärsområde Vård & Apotek	1 276 430	1 234 010
(varav extemporeverksamhet)	(344 383)	(348 568)
Övrigt	6 474	5 363
	1 469 729	1 431 459
Nettoomsättning per geografisk marknad		
Sverige	1 434 360	1 380 189
Länder inom EU	22 636	33 388
Övriga länder	12 733	17 882
	1 469 729	1 431 459

04 • Övriga rörelseintäkter

Koncernen	2018	2017
Kursvinster på fordringar/skulder av rörelsekaraktär	1 167	946
Realisationsvinster	—	3 013
Erhållna bidrag och ersättningar för personal	511	450
Övrigt	841	—
	2 519	4 409
Moderföretaget		
Kursvinster på fordringar/skulder av rörelsekaraktär	1 167	946
Erhållna bidrag och ersättningar för personal	511	450
Övrigt	841	—
	2 519	1 396

05 • Arvode och kostnadsersättning till revisorer

Koncern	2018	2017
EY		
Revisionsuppdrag	—	–286
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	—	—
Skatterådgivning	—	—
Andra uppdrag	—	—
KPMG		
Revisionsuppdrag	–893	–713
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	–135	–125
Skatterådgivning	—	—
Andra uppdrag	–1 723	—
Moderföretag		
EY		
Revisionsuppdrag	—	–286
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	—	—
Skatterådgivning	—	—
Andra uppdrag	—	—
KPMG		
Revisionsuppdrag	–893	–713
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	–135	–125
Skatterådgivning	—	—
Andra uppdrag	–1 723	—

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

06 • Anställda, personalkostnader och arvoden till styrelse

Medelantalet anställda

	2018	varav män	2017	varav män
Moderföretaget				
Sverige	489	31%	507	30%
Totalt i moderföretaget	489		507	30%
Dotterföretag				
Sverige	—	0%	—	0%
Totalt i dotterföretag	—	0%	—	0%
Koncernen totalt	489	31%	507	30%

Redovisning av könsfördelning bland ledande befattningshavare

Andel kvinnor	2018	2017
Moderföretaget		
Styrelsen	67%	57%
Övriga ledande befattningshavare	43%	43%
Koncernen totalt		
Styrelsen	54%	64%
Övriga ledande befattningshavare	43%	43%

Not 06 forts

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, inklusive pensionskostnader

	2018		2017	
	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader
Moderföretaget	-239 237	-106 481	-238 803	-105 274
(varav pensionskostnad)		(-32 399)		(-30 151)
Dotterföretag	—	—	—	—
(varav pensionskostnad)		(—)	—	—
Koncernen totalt	-239 237	-106 481	-238 803	-105 274
(varav pensionskostnad)		(-32 399)		(-30 151)

Moderföretaget

Löner och ersättningar inkluderar en upplupen kostnad för avgångsersättning till VD med 5 960 (f.å 0).

Av årets pensionskostnader avser 678 (f.å. 706) företagets VD och styrelse. Företagets utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 0 (f.å. 0).

Koncernen

Löner och ersättningar inkluderar en upplupen kostnad för avgångsersättning till VD med 5 960 (f.å 0).

Av årets pensionskostnader avser 678 (f.å. 706) företagets VD och styrelse. Företagets utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 0 (f.å. 0).

Not 06 forts

Löner och andra ersättningar fördelade mellan styrelseledamöter m.fl. och övriga anställda

	2018		2017	
	Styrelse och VD ¹⁾	Övriga anställda	Styrelse och VD ¹⁾	Övriga anställda
Moderföretaget	-15 887	-223 350	-10 679	-228 124
(varav tantiem o.d.)	(—)		(—)	
Dotterföretag	—	—	—	—
(varav tantiem o.d.)	(—)		(—)	
Koncernen totalt	-15 887	-223 350	-10 679	-228 124
(varav tantiem o.d.)	(—)		(—)	

1) inklusive ledande befattningshavare.

Styrelsens ersättningar

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt årsstämans beslut 26 april 2018. Inget arvode utgår till arbetstagarrepresentanter/suppleanter. Utbetalad arvode till arbetstagarrepresentanter avser eftersläpning från år 2017.

Moderföretaget

Tkr	2018	2017
Johan Assarsson, ordförande	260	253
Britt Hansson, ledamot	130	130
Eugen Steiner, ledamot	130	130
Malin Forkman, ledamot	130	130
Ulf Tossman, ledamot	130	130
<i>Arbetstagarrepresentanter</i>		
Susann Danielsson	6	21
Daniela Renner ¹⁾	6	24
Astrid Holdt, suppleant	0	2
	792	820

1) Anställd t.o.m 2018-09-07, utträdde ur styrelsen 2018-07-13.

Not 06 forts

Ledande befattningshavares ersättningar

Ersättningar till VD och övriga ledande befattningshavare utgörs av kontant utbetald lön, övriga förmåner och pensionskostnad. Övriga förmåner utgörs till största delen av förmånsvärde för tjänstebil och drivmedel.

Tkr	2018				2017			
	Grundlön	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Totalt	Grundlön	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Totalt
Eva Sjökvist Saers, VD	2 163	99	678	2 940	2 270	98	706	3 074
Ulf Skough, Marknadschef	1 236	119	526	1 881	1 203	116	502	1 821
Michael Brobjer, Chef Affärsområde Life Science ¹⁾	0	0	0	0	228	18	56	302
Lars Granlund, Chef Supply, Produktion & Utveckling ²⁾	0	0	0	0	610	46	258	914
Kia Frenssen, Chef Supply, Produktion & Utveckling	1 355	95	473	1 923	1 293	87	462	1 842
Jamal Fegghi, Chef Extempore ³⁾	1 136	97	480	1 713	1 095	63	427	1 585
Peter Hedlund, Chef Verksamhetsutveckling & Ledningssystem	1 070	36	426	1 532	1 047	39	387	1 473
Joakim Bredbo, CFO, Finans & IT ⁴⁾	0	0	0	0	672	38	171	881
Ulrika Königsson, CFO, Finans & IT ⁵⁾	1 164	4	455	1 623	434	0	127	561
Christer Jonsson, Chef HR	1 011	69	255	1 335	1 007	6	271	1 284
	9 135	519	3 293	12 947	9 859	511	3 367	13 737

1) Anställd t.o.m 2017-02-28. 2) Anställd t.o.m 2017-06-30. 3) Medlem i företagsledningen fr.o.m 2017-03-15, ersättning avser helår.

4) Anställd t.o.m 2017-05-31. 5) Anställd fr.o.m 2017-08-23.

Pensionsvillkor

För VD inbetalas årligen 30 procent av lönen i pension. Övriga befattningshavares pensioner följer villkoren i ITP-planen.

Uppsägningstid

En ömsesidig uppsägning om sex månader gäller för VD och övriga ledande befattningshavare.

Övriga villkor

För avgående VD gäller ett avtal tecknat 2010, d.v.s avtal ingånget före ikraftträdandet av nya riktlinjer 2016-12-22, som innebär att avgångsvederlag utgår vid uppsägning från arbetsgivarens sida med arton månader, avräkningsbar mot ny inkomst. För övriga ledande befattningshavare utgår avgångsvederlag på tolv månader, avräkningsbar mot ny inkomst.

Beslutsordning

Ersättning och förmåner till VD har beslutats av styrelsen. Beslut om ersättning och förmåner till övriga ledande befattningshavare har tagits av VD och ordförande efter föredragning i styrelsen.

07 • Operationell leasing**Leasingavtal där företaget är leasetagare¹⁾**

Koncern	2018	2017
Inom ett år	-16 982	-11 791
Mellan ett och fem år	-28 966	-23 782
Senare än fem år	-30 831	-15 235
	-76 799	-50 808
Räkenskapsårets kostnadsförda leasingavgifter	-12 860	-7 597

Koncernens leasingavgifter avser i huvudsak hyra av produktionsanläggningen i Göteborg samt övriga externa lokaler.

Moderföretaget	2018	2017
Inom ett år	-37 546	-25 549
Mellan ett och fem år	-28 966	-23 782
Senare än fem år	-30 831	-15 235
	-97 343	-64 566
Räkenskapsårets kostnadsförda leasingavgifter	-31 204	-34 741

Moderföretagets leasingavgifter avser i huvudsak hyra av fyra produktionsanläggningar, varav tre ägs av dotterföretaget APL Fastigheter AB. Anläggningen i Göteborg avyttrades i december 2017 och är ersatt av externt hyrda lokaler.

Leasingavtal där företaget är leasegivare¹⁾

Koncern	2018	2017
Inom ett år	1 970	—
Mellan ett och fem år	6 028	—
Senare än fem år	—	—
	7 998	—
Variabla avgifter som ingår i räkenskapsårets resultat	410	—

1) Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal.

Not 07 forts

Koncernens leasingintäkter utgöres av hyra för uthyrning av lokaler. Från oktober 2018 uthyres del av produktionsanläggningen i Stockholm till extern part.

Moderföretaget	2018	2017
Inom ett år	—	—
Mellan ett och fem år	—	—
Senare än fem år	—	—
	—	—
Variabla avgifter som ingår i räkenskapsårets resultat	—	—

08 • Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2018	2017
Koncernen		
Ränteintäkter, övriga	12	—
	12	—
Moderföretaget		
Ränteintäkter, övriga	12	—
	12	—

09 • Räntekostnader och liknande resultatposter

	2018	2017
Koncernen		
Räntekostnader, kreditinstitut	-2 974	-1 602
Räntekostnader, övriga	-189	-383
	-3 163	-1 985
Moderföretaget		
Räntekostnader, kreditinstitut	-1 880	-1 146
Räntekostnader, övriga	-183	-382
	-2 063	-1 528

10 • Bokslutsdispositioner, övriga

	2018	2017
Skillnad mellan skattemässig och redovisad avskrivning	20 000	—
Periodiseringsfond, årets återföring	157	3 092
	20 157	3 092

11 • Skatt på årets resultat

Koncernen	2018		2017	
	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Avstämning av effektiv skatt				
Resultat före skatt		-82 413		-27 597
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretaget	22,0%	18 131	22,0%	6 071
Andra icke-avdragsgilla kostnader	-0,5%	-413	-1,3%	-369
Ej skattepliktiga intäkter	0,0%	3	0,0%	—
Ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	-15,5%	-12 766	-15,1%	-4 169
Utnyttjande av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	5,1%	4 162	0,3%	75
Skatt hänförlig till tidigare år	0,0%	—	0,0%	-13
Effekt av ändrade skattesatser/och skatteregler/	0,1%	123	0,0%	—
Schablonränta på periodiseringsfond	0,0%	-7	0,0%	-9
Skattemässigt resultat avyttring fastighet	0,0%	—	2,4%	674
Omvärdering av uppskjuten skatt	-8,3%	-6 870	0,0%	—
Redovisad effektiv skatt	2,9%	2 363	8,2%	2 260

Not 11 forts

Moderföretaget	2018		2017	
	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Resultat före skatt		-52 104		-26 011
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretaget	22,0%	11 463	22,0%	5 722
Ej avdragsgilla kostnader	-0,8%	-407	-1,1%	-284
Ej skattepliktiga intäkter	0,0%	3	0,0%	—
Ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	-24,4%	-12 725	-16,0%	-4 162
Utnyttjande av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	8,0%	4 162	0,1%	34
Schablonränta på periodiseringsfond	0,0%	—	0,0%	-2
Omvärdering av uppskjuten skatt	-7,3%	-3 804	0,0%	—
Redovisad effektiv skatt	-2,5%	-1 308	5,0%	1 308

12 • Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten

Koncernen	2018	2017
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	46 428	45 291
Årets investeringar	1 993	1 137
Vid årets slut	48 421	46 428
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	-9 372	-1 884
Årets avskrivning	-8 223	-7 488
Vid årets slut	-17 595	-9 372
Redovisat värde vid årets slut	30 826	37 056

Not 12 forts

Moderföretaget	2018	2017
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	46 428	45 291
Årets investeringar	1 455	1 137
Vid årets slut	47 883	46 428
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	-9 372	-1 884
Årets avskrivning	-8 115	-7 488
Vid årets slut	-17 487	-9 372
Redovisat värde vid årets slut	30 396	37 056

13 • Byggnader och mark

Koncernen	2018	2017
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	193 895	233 350
Avyttringar och utrangeringar	—	-39 455
Omklassificeringar	21 226	—
Vid årets slut	215 121	193 895
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	-52 803	-55 105
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	—	11 749
Årets avskrivning	-8 835	-9 447
Vid årets slut	-61 638	-52 803
Redovisat värde vid årets slut	153 483	141 092

Varav mark Koncernen	2018	2017
Akkumulerade anskaffningsvärden	6 135	6 135
Redovisat värde vid årets slut	6 135	6 135

14 • Inventarier, verktyg och installationer

Koncernen	2018	2017
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	378 817	368 748
Nyanskaffningar	—	634
Avyttringar och utrangeringar	-29 275	—
Omklassificeringar	42 451	9 435
Vid årets slut	391 993	378 817
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	-319 163	-305 588
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	25 891	—
Årets avskrivning	-13 187	-13 575
Vid årets slut	-306 459	-319 163
Redovisat värde vid årets slut	85 534	59 654

Not 14 forts

Moderföretaget	2018	2017
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	378 686	368 617
Nyanskaffningar	—	634
Avyttringar och utrangeringar	-29 275	—
Omklassificeringar	31 544	9 435
Vid årets slut	380 955	378 686
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	-319 121	-305 574
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	25 891	—
Årets avskrivning	-12 707	-13 547
Vid årets slut	-305 937	-319 121
Redovisat värde vid årets slut	75 018	59 565

15 • Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar

	2018	2017
Koncernen		
Vid årets början	65 839	20 164
Omklassificeringar	-63 675	-9 435
Investeringar	116 647	55 110
Redovisat värde vid årets slut	118 811	65 839
Moderföretaget		
Vid årets början	29 535	15 823
Omklassificeringar	-31 544	-9 435
Investeringar	38 841	23 147
Redovisat värde vid årets slut	36 832	29 535

16 • Andelar i koncernföretag

	2018	2017
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	79 897	79 897
Redovisat värde vid årets slut	79 897	79 897

Spec av moderföretagets och koncernens innehav av andelar i koncernföretag

Dotterföretag / Org nr / Säte	Antal andelar	Andel i % ¹⁾	2018	2017
			Redovisat värde	Redovisat värde
APL Fastigheter AB, 556773-4735, Stockholm	100 000	100,0	79 897	79 897

1) Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

17 • Uppskjuten skatt

Koncernen	2018		
	Redovisat värde	Skattemässigt värde	Temporär skillnad
<i>Väsentliga temporära skillnader hänförliga till uppskjuten skatteskuld</i>			
Avskrivning utöver plan	8 721	—	8 721
	8 721	—	8 721

Skattemässiga underskottsavdrag uppgår till 58 061 tkr och andra outnyttjade skatteavdrag uppgår till 0 kr.

Koncernen	2018		
	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
<i>Väsentliga temporära skillnader</i>			
Avskrivning utöver plan	—	1 796	-1 796
Uppskjuten skattefordran/skuld	—	1 796	-1 796

Koncernen	2017		
	Redovisat värde	Skattemässigt värde	Temporär skillnad
<i>Väsentliga temporära skillnader hänförliga till uppskjuten skattefordran</i>			
Avsättning till omstrukturering	5 945	—	-5 945
Avskrivning byggnader	52 749	40 460	-12 289
	58 694	40 460	-18 234
<i>Väsentliga temporära skillnader hänförliga till uppskjuten skatteskuld</i>			
Periodiseringsfonder	8 419	—	8 419
Avskrivningar utöver plan	28 721	—	28 721
	37 140	—	37 140

Skattemässiga underskottsavdrag uppgår till 18 952 tkr och andra outnyttjade skatteavdrag uppgår till 0 kr.

Not 17 forts

Koncernen	2017		
	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
<i>Väsentliga temporära skillnader</i>			
Avskrivning byggnader	1 308	—	1 308
Periodiseringsfonder	2 704	—	2 704
Avskrivningar utöver plan	—	1 852	-1 852
Övriga temporära skillnader	—	6 319	-6 319
Uppskjuten skattefordran/skuld	4 012	8 171	-4 159

Moderföretaget	2018		
	Redovisat värde	Skattemässigt värde	Temporär skillnad
<i>Väsentliga temporära skillnader hänförliga till uppskjuten skattefordran</i>			
Avsättning till omstrukturering	—	—	—
	—	—	—

Skattemässiga underskottsavdrag uppgår till 57 842 tkr och andra outnyttjade skatteavdrag uppgår till 0 kr.

Moderföretaget	2018		
	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
<i>Väsentliga temporära skillnader</i>			
Avsättning till omstrukturering	—	—	—
Uppskjuten skattefordran/skuld	—	—	—

Not 17 forts

Moderföretaget	2017		
	Redovisat värde	Skattemässigt värde	Temporär skillnad
<i>Väsentliga temporära skillnader hänförliga till uppskjuten skattefordran</i>			
Avsättning till omstrukturering	5 945	—	-5 945
	5 945	—	-5 945

Skattemässiga underskottsavdrag uppgår till 18 919 tkr och andra outnyttjade skatteavdrag uppgår till 0 kr.

Moderföretaget	2017		
	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
<i>Väsentliga temporära skillnader</i>			
Avsättning till omstrukturering	1 308	—	1 308
Uppskjuten skattefordran/skuld	1 308	—	1 308

18 • Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2018	2017
Koncern		
Förutbetalda hyror	4 377	3 184
Förutbetalda försäkringar	1 479	1 760
Upplupna intäkter	2 340	—
Övriga poster	4 311	4 551
	12 507	9 495
Moderföretag		
Förutbetalda hyror	4 377	3 184
Förutbetalda försäkringar	1 479	1 760
Upplupna intäkter	2 340	—
Övriga poster	4 270	4 551
	12 466	9 495

19 • Disposition av vinst eller förlust**Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust**

Styrelsen föreslår att fritt eget kapital, kronor 78 492 733, disponeras enligt följande:

Balans i ny räkning	78 493
Summa	78 493

20 • Antal aktier och kvotvärde

	2018	2017
Antal aktier	10 000	10 000
Kvotvärde	1 000	1 000

21 • Övriga avsättningar

	2018	2017
Koncernen		
Omstruktureringsåtgärder	11 330	5 945
Förlustkontrakt	—	80
	11 330	6 025
Moderföretaget		
Omstruktureringsåtgärder	11 330	5 945
Förlustkontrakt	—	80
	11 330	6 025
Koncernen		
Omstruktureringsåtgärder	2018	2017
Redovisat värde vid årets början	5 945	—
Avsättningar som gjorts under året ¹⁾	6 685	5 945
Outnyttjade belopp som har återförts under året	-1 300	—
Redovisat värde vid årets slut	11 330	5 945
Moderföretaget		
Omstruktureringsåtgärder	2018	2017
Redovisat värde vid årets början	5 945	—
Avsättningar som gjorts under året ¹⁾	6 685	5 945
Outnyttjade belopp som har återförts under året	-1 300	—
Redovisat värde vid årets slut	11 330	5 945

Under året har avsättningen för omstrukturering av verksamheten utökats med 6,7 mkr samtidigt som avsättningen för SLL-avtalets avveckling återförts som outnyttjad.

1) Inkl ökning av befintliga avsättningar.

Not 21 forts

Koncernen	2018	2017
Förlustkontrakt		
Redovisat värde vid årets början	80	2 977
Belopp som tagits i anspråk under året	-80	-1 330
Outnyttjade belopp som har återförts under året	—	-1 567
Redovisat värde vid årets slut	—	80
Moderföretaget		
Förlustkontrakt	2018	2017
Redovisat värde vid årets början	80	2 977
Belopp som tagits i anspråk under året	-80	-1 330
Outnyttjade belopp som har återförts under året	—	-1 567
Redovisat värde vid årets slut	—	80

22 • Långfristiga skulder

	2018	2017
Koncernen		
<i>Skulder som förfaller senare än fem år från balansdagen:</i>		
Övriga skulder till kreditinstitut	95 000	95 000
	95 000	95 000
Moderföretaget		
<i>Skulder som förfaller senare än fem år från balansdagen:</i>		
Övriga skulder till kreditinstitut	95 000	95 000
	95 000	95 000

23 • Checkräkningskredit

	2018	2017
Koncernen		
Beviljad kreditlimit	150 000	150 000
Outnyttjad del	-56 414	-150 000
Utnyttjat kreditbelopp	93 586	—
Moderföretaget		
Beviljad kreditlimit	150 000	150 000
Outnyttjad del	-56 414	-150 000
Utnyttjat kreditbelopp	93 586	—

24 • Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2018	2017
Koncernen		
Personalrelaterade upplupna kostnader	31 869	25 769
Förutbetalda intäkter	16 867	20 637
Upplupna lokalkostnader	3 840	4 931
Upplupna transportkostnader	487	1 046
Övriga poster	4 529	5 264
	57 592	57 647
Moderföretaget		
Personalrelaterade upplupna kostnader	31 869	25 769
Förutbetalda intäkter	6 179	6 483
Upplupna lokalkostnader	3 786	4 731
Upplupna transportkostnader	487	1 046
Övriga poster	4 012	2 144
	46 333	40 173

25 • Ställda säkerheter och eventalförpliktelser
– koncernen

Belopp i tkr	2018	2017
Ställda säkerheter		
Koncernen		
För egna skulder och avsättningar		
<i>Övriga skulder till kreditinstitut</i>		
Fastighetsinteckningar	290 000	290 000
	290 000	290 000
<i>Övriga ställda panter och säkerheter</i>		
Tullgaranti	—	20
	—	20
Summa ställda säkerheter	290 000	290 020

26 • Ställda säkerheter och eventalförpliktelser
– moderföretaget

Belopp i tkr	2018	2017
Ställda säkerheter		
Moderföretaget		
För egna skulder och avsättningar		
<i>Övriga ställda panter och säkerheter</i>		
Tullgaranti	—	20
	—	20
Summa ställda säkerheter	—	20

Eventalförpliktelser

Borgensåtagande åt dotterföretaget APL Fastigheter AB, 100 mkr.

27 • Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Regeringen fattade i början av januari beslut om ett första kapitaltillskott till APL. Det ovillkorade aktieägartillskottet om 60 mkr utbetalades per den 14 januari till moderföretaget. Utöver detta pågår en fortsatt dialog mellan APL och ägaren kring omfattningen och utformningen av finansiering av APLs samhällsuppdrag på kort och lång sikt.

28 • Betalda räntor och erhållen utdelning

	2018	2017
Koncernen		
Erhållen ränta	12	—
Erlagd ränta	-3 163	-1 945
Moderföretaget		
Erhållen ränta	12	—
Erlagd ränta	-2 063	-1 488

29 • Likvida medel

	2018	2017
Koncernen		
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Kassamedel (om väsentligt belopp)	—	1
Banktillgodohavanden	1 993	550
Tillgodohavande på koncernkonto	—	21 681
	1 993	22 232

Ovanstående poster har klassificerats som likvida medel med utgångspunkten att:

- De har en obetydlig risk för värdefluktuationer.
- De kan lätt omvandlas till kassamedel.
- De har en löptid om högst 3 månader från anskaffningstidpunkten.

Not 29 forts

Moderföretaget	2018	2017
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Kassamedel (om väsentligt belopp)	—	1
Banktillgodohavanden	1 869	501
Tillgodohavande på koncernkonto	—	21 681
	1 869	22 183

Ovanstående poster har klassificerats som likvida medel med utgångspunkten att:

- De har en obetydlig risk för värdefluktuationer.
- De kan lätt omvandlas till kassamedel.
- De har en löptid om högst 3 månader från anskaffningstidpunkten.

30 • Övriga upplysningar till kassaflödesanalysen

Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m m

Koncernen	2018	2017
Avskrivningar	30 245	30 510
Rearesultat försäljning av anläggningstillgångar	—	-2 965
Rearesultat utrangering av anläggningstillgångar	3 384	—
Övriga avsättningar	5 305	3 048
Kursdifferenser i likvida medel	-583	-213
Övriga ej kassaflödespåverkande poster	-2	3
	38 349	30 383

Not 30 forts

Moderföretaget	2018	2017
Avskrivningar	20 823	21 036
Rearesultat utrangering av anläggningstillgångar	3 384	—
Övriga avsättningar	5 305	3 048
Kursdifferenser i likvida medel	-583	-213
Övriga ej kassaflödespåverkande poster	-1	—
	28 928	23 871

31 • Koncernuppgifter

Inköp och försäljning inom koncernen

Av moderföretagets totala inköp och försäljning mätt i kronor avser 1,6 (2,5) procent av inköpen och 0,1 (0,2) procent av försäljningen andra företag inom hela den företagsgrupp som företaget tillhör.

32 • Nyckeltalsdefinitioner

Bruttovinstmarginal: Bruttoresultat / Nettoomsättning

Räntabilitet på eget kapital: Årets resultat hänförligt till moderföretagets aktieägare / Genomsnittligt eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare

Soliditet: (Totalt eget kapital + 78 procent av obeskattade reserver) / Totala tillgångar

Räntebärande nettoskuld: Räntebärande skulder minskat med räntebärande tillgångar

Årsredovisningens undertecknande

Resultat- och balansräkningarna ska föreläggas årsstämman för fastställande den 26 april 2019.
Den lagstadgade Hållbarhetsrapporten har godkänts av styrelsen.

Stockholm den 1 april 2019

Johan Assarsson, Ordförande

Malin Forkman, Ledamot

Britt Hansson, Ledamot

Eugen Steiner, Ledamot

Ulf Tossman, Ledamot

Susann Danielsson, Arbetstagarrepresentant

Jan Erneberg, Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 2 april 2019

KPMG AB

Ingrid Hornberg Román

Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Apotek Produktion & Laboratorier AB, org.nr 556758-1805

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Apotek Produktion & Laboratorier AB för år 2018 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 27–32. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 20–56 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dessas finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 27–32. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Väsentliga osäkerhetsfaktorer avseende antagandet om fortsatt drift

Utan att det påverkar våra uttalanden ovan vill vi fästa uppmärksamhet på förvaltningsberättelsen av vilken det framgår att bolaget redovisar en förlust, ett negativt kassaflöde och en försämrad soliditet för räkenskapsåret samt att det av balansräkningen framgår att bolagets kortfristiga skulder överstiger dess omsättningstillgångar. Det framgår också av förvaltningsberättelsen att ledningen arbetar med att säkerställa den finansiering som erfordras för den fortsatta driften och att sådan finansiering inte var säkerställd vid tidpunkten för avgivandet av årsredovisningen. Dessa förhållanden tyder på att det föreligger en osäkerhetsfaktor som kan leda till tvivel om bolagets förmåga att fortsätta driften.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1–19, 60–66 och 68. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information. Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi

även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma

granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Apotek Produktion & Laboratorier AB för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns

ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis

för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisorssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisorssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaper. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi

går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 27–32 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisorssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplýsningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Stockholm den 2 april 2019

KPMG AB, Ingrid Hornberg Román
Auktoriserad revisor

Hållbarhetsstyrning

Hållbarhet – en integrerad del av verksamheten

Vi arbetar långsiktigt för att utveckla verksamheten för framtiden med hänsyn till miljö, arbetsmiljö, socialt ansvar och ekonomi.

Vårt hållbarhetsarbete omfattar miljö, arbetsmiljö, socialt ansvar och ekonomi. Det är en integrerad del av vår affärsplan och en viktig del av verksamhetsutvecklingen. Vi beaktar FN:s Global Compact, FN:s 17 Globala Hållbarhetsmål, nationellt initiativ "Fossilfritt Sverige", våra intressenters förväntningar samt andra krav och risker. Utifrån detta har APL formulerat fyra långsiktiga mål för långsiktig hållbar tillväxt och lönsamhet, med siktet på 2030. Vi har också tagit fram kortsiktiga mål inom våra fem strategier för hållbart företagande.

Löpande revisioner identifierar förbättringsområden

Revisioner och löpande avvikelshantering ger värdefull information om brister och förbättringsområden samt vad som fungerar väl. APLs revisionsteam leds av Kvalitetschef som tillsammans med övriga i teamet har till uppgift att inspektera verksamheten utifrån Good Manufacturing Practice (GMP), samt de aktuella ISO-standarderna ISO 14001 (Miljö), OHSAS 18001 (Arbetsmiljö) och ISO 13485 (Medicinteknik).

Hållbarhetsarbete redovisas enligt GRI

För åttonde året i rad redovisar vi vårt hållbarhetsarbete enligt Global Reporting Initiative's (GRI) riktlinjer och från och med

räkenskapsår 2018 enligt GRI SRS (Sustainability Reporting Standards), en global standard för hållbarhetsrapportering nivå Core. Utifrån väsentlighetsanalysen (sid 61) har vi definierat 10 specifika standardupplysningar. Hållbarhetsredovisningen följer riktlinjerna för extern rapportering för företag med statligt ägande och är översiktligt granskad av tredje part, se revisorernas bestyrkanderapport på sidan 67¹⁾. Vi har inte gjort några ändringar beträffande utfall för tidigare år.

Om verksamheten

APLs verksamhet bedrivs i Sverige. Huvudkontoret ligger i Stockholm och produktionsanläggningar finns i Stockholm, Umeå, Göteborg och Malmö. Dessutom finns beredningsenheter vid sjukhus i Varberg, Uddevalla, Borås, Skövde och Göteborg. Specifika standardupplysningar omfattar inte verksamhet i de lokaler som vårt dotterbolag APL Fastigheter AB hyr ut till externa hyresgäster och inte heller i de landstingsfastigheter där APL hyr lokaler. Specifika standardupplysningar om arbetsförhållanden och arbetsvillkor omfattar APLs anställda, men inte konsulter och inhyrd personal.

Vid frågor om APLs års- och hållbarhetsredovisning kontakta Ulf Skough, Marknadschef, via e-post: ulf.skough@apl.se

¹⁾ Den översiktligt granskade hållbarhetsredovisningen tillika den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med ARL kap 6, utgörs av sidorna 9–16, 24 (varumärkesrisk), 25 (hållbarhetsrisk), 26 (risker medarbetare, arbetsmiljö, bedrägeri), samt 60–66.

Policyer

Våra policyer vägleder oss i arbetet för att uppnå APLs vision och mål

Policyerna innefattar: **kvalitet, hållbarhet, arbetsmiljö, säkerhet, sortiment, etik, personal, jämlikhet, varumärke och kommunikation, ekonomi, finans, skatter och dataskydd.**

Väsentlighetsanalys

Väsentlighetsanalysen är APLs verktyg för att i dialog med våra intressenter särskilja de områden APL främst bör fokusera på för att skapa största möjliga värde. Väsentlighetsanalysen syftar till att identifiera de viktigaste frågorna för vår verksamhet med hänsyn till affärsnytta och fokuserar på våra intressenters förväntningar samt med utvecklingen i branschen och samhället i stort. För att förstå vilka förväntningar som finns på APL genomför vi regelbundet dessa intressentdialoger. De sker på olika nivåer och kan se ut på olika sätt, anpassade efter syfte och målgrupp. Det kan handla om allt från ett kundsamtal till mer strukturerade dialoger på strategisk koncernnivå.

Påverkan

För APL är det viktigt att hållbarhetsarbetet är en integrerad del av vår verksamhet och vårt erbjudande. Ett strukturerat arbete med hållbarhetsfrågor anser vi är en förutsättning för långsiktigt värdeskapande och därmed för långsiktig finansiell avkastning.

APLs hållbarhetsstyrning handlar om att fastställa strategi, riktlinjer och övergripande mål. Våra policyer kvalitet, hållbarhet, arbetsmiljö, säkerhet, sortiment, etik, personal, jämlikhet, varumärke och kommunikation, ekonomi, finans och skatter ligger till grund för vårt ställningstagande.

Styrning

Styrning av ekonomiska aspekter sker genom APLs policyer för ekonomi, finans och skatter, vår strategi för hållbart företagande "Tillväxt och lönsamhet" (sid 16) samt genom specifika måltal och GRI.

Styrning av miljöaspekter sker genom APLs policyer för hållbarhet och etik, våra strategier för hållbart företagande "Effektiva flöden" (sid 13) och "Kvalitet i hela värdekedjan" (sid 14) samt genom specifika måltal och GRI.

Styrning av sociala aspekter sker genom APLs policyer för hållbarhet, arbetsmiljö, säkerhet, personal och jämlikhet, våra strategier för hållbart företagande "Kvalitet i hela värdekedjan" (sid 14) och "Vinnande företagskultur" (sid 15) samt genom specifika måltal och GRI.

Utvärdering

I enlighet med APLs långsiktiga hållbarhetsmål går APLs ledning regelbundet igenom beslutsunderlag och handlingsplaner i syfte att kort- eller långsiktigt minska APLs miljö-, arbetsmiljö- och samhällspåverkan.

GRI-index

Standard	Generella upplysningar (2016)	Kommentarer	Sida i ÅR
GRI 102	1 Organisationsprofil		
102-1	Organisationens namn		20
102-2	Viktigaste produkterna och tjänsterna		8, 16–19
102-3	Lokalisering av organisationens huvudkontor		20, 60
102-4	Länder där verksamhet bedrivs		2, 20
102-5	Ägarstruktur och företagsform		27, 30
102-6	Marknader som organisationen är verksam inom		8, 20
102-7	Organisationens storlek		66
102-8	Totalt antal anställda		66
102-9	Organisationens värde- och leverantörskedja		14
102-10	Väsentliga förändringar i organisationen under perioden		5, 21
102-11	Försiktighetsprincipens tillämpning	Försiktighetsprincipen ligger till grund för hur arbetet med hållbar utveckling har utformats	
102-12	Hållbarhetsinitiativ som organisationen skrivit under		9
102-13	Sammanslutningar som organisationen är medlem i		9
GRI 102	2 Strategi		
102-14	VD-ord		6–7
GRI 102	3 Etik och integritet		
102-16	Organisationens värderingar, uppförandekoder etc.		9–11
GRI 102	4 Styrning		
102-18	Redogörelse för företagets bolagsstyrning		27–30

Standard	Generella upplysningar (2016)	Kommentarer	Sida i ÅR
GRI 102	5 Intressent relationer		
102-40	Organisationens intressenter		11, 60–61
102-41	Andel anställda som omfattas av kollektivavtal	Alla medarbetare exklusive VD	66
102-42	Tillvägagångssätt att identifiera intressenter		11, 60–61
102-43	Metod för intressentdialog		11, 60–61
102-44	Viktiga frågor för respektive intressentgrupp		11, 60–61
GRI 102	6 Redovisningens profil och omfattning		
102-45	Entiteter som ingår i redovisningen		60
102-46	Process för att identifiera innehåll		11, 60–61
102-47	Identifierade väsentliga hållbarhetsaspekter		62–65
102-48	Effekter av förändringar i tidigare redovisad information		60
102-49	Väsentliga förändringar från föregående redovisning		5, 21, 60
102-50	Redovisningsperiod		20
102-51	Publicering av senaste redovisningen	Mars 2018	
102-52	Redovisningscykel	Årligen	
102-53	Kontaktperson för frågor angående redovisningen		60
102-54	Redovisningsnivå		60
102-55	GRI-index		62–65
102-56	Extern granskning		67

Standard	Specifika upplysningar – Ekonomiska ämnen	Kommentarer	Sida i ÅR
GRI 201	Ekonomiska resultat (2016)		
103-1/-2/-3	Förklaring av väsentlighet och avgränsningar/Hållbarhetsstyrning/Utvärdering av hållbarhetsstyrningen		9–11, 16, 60–61
201-1	Skapat och levererat ekonomiskt värde		16, 66
Standard	Specifika upplysningar – Miljö ämnen		
GRI 302	Energi (2016)		
103-1/2/3	Förklaring av väsentlighet och avgränsningar/Hållbarhetsstyrning/Utvärdering av hållbarhetsstyrningen		9–11, 14, 60–61
302-1	Energiförbrukning inom organisationen		14, 66
GRI 305	Utsläpp till luft och vatten (2016)		
103-1/-2/-3	Förklaring av väsentlighet och avgränsningar/Hållbarhetsstyrning/Utvärdering av hållbarhetsstyrningen		9–11, 13, 60–61
305-2	Indirekta utsläpp av växthusgaser p.g.a. energianvändning, scope 2		13, 66
305-3	Indirekta utsläpp av växthusgaser p.g.a. tjänsteresor och varutransporter, scope 3		13, 66
GRI 306	Avfall (2016)		
103-1/-2/-3	Förklaring av väsentlighet och avgränsningar/Hållbarhetsstyrning/Utvärdering av hållbarhetsstyrningen		7, 9–11, 60–61
306-2	Total avfallsvikt, per typ och hanteringsmetod		13, 66

Standard	Specifika upplysningar – Sociala ämnen	Kommentarer	Sida i ÅR
GRI 403	Hälsa och säkerhet (2016)		
103-1/-2/-3	Förklaring av väsentlighet och avgränsningar/Hållbarhetsstyrning/Utvärdering av hållbarhetsstyrningen		9–11, 26, 60–61
403-1	Andel medarbetare representerad i gemensam SHM-kommitté (Säkerhet/Hälsa/Miljö)	2018: 9% (49 av 545 medarbetare)	26, 66
GRI 404	Kompetens och utbildning (2016)		
103-1/-2/-3	Förklaring av väsentlighet och avgränsningar/Hållbarhetsstyrning/Utvärdering av hållbarhetsstyrningen		9–11, 60–61
404-3	Andel anställda (%) som får regelbunden utvärdering och uppföljning av sin prestation och karriärutveckling ¹⁾	2018: 85%, 2017: 88%, 2016: 96%	15, 65
GRI 405	Mångfald och jämställdhet (2016)		
103-1/-2/-3	Förklaring av väsentlighet och avgränsningar/Hållbarhetsstyrning/Utvärdering av hållbarhetsstyrningen		9–11, 60–61
405-1	Sammansättning av styrelse och ledning samt uppdelning av andra anställda efter kön, åldersgrupp, minoritetsgrupp-tillhörighet och andra mångfaldsindikatorer		15, 31, 66
GRI 406	Diskriminering (2016)		
103-1/-2/-3	Förklaring av väsentlighet och avgränsningar/Hållbarhetsstyrning/Utvärdering av hållbarhetsstyrningen		5, 9-11, 15, 60-61
406-1	Antal fall av diskriminering samt vidtagna åtgärder ²⁾	2018: 0%, 2017: 7%, 2016: 3%	15, 65
GRI 414	Leverantörsbedömning (2016)		
103-1/-2/-3	Förklaring av väsentlighet och avgränsningar/Hållbarhetsstyrning/Utvärdering av hållbarhetsstyrningen		9–11, 60–61
414-2	Negativa sociala konsekvenser i försörjningskedjan och vidtagna åtgärder.	Inga samarbeten har avslutats under året	14

1) Vår vision är 100 procent.

2) APL har inte haft något konkret fall av diskriminering under 2018 (mål 0). Tidigare redovisning baserades på medarbetarundersökning där utfallet redovisade andel (%) medarbetare som upplever att det finns frågor kring diskriminering att åtgärda.

RESULTATINDIKATORER

Ekonomisk data koncernen (tkr)	2018	2017	2016
Direkt tillskapat ekonomiskt värde			
Intäkter	1 475 634	1 437 627	1 302 138
Fördelat ekonomiskt värde			
Rörelsens kostnader	-1 178 921	-1 088 652	-954 025
Löner och ersättningar till anställda	-345 718	-344 077	-322 371
Betalningar till finansörer	-3 163	-1 985	-1 518
Skattekostnader	—	—	—
Investeringar i samhället	—	—	-75
Behållet ekonomiskt värde	-52 168	2 913	24 147
Utdelning ägare	—	—	—
Skatt på årets resultat	2 363	2 260	-267
Avskrivningar	-30 245	-30 510	-23 753
	-80 050	-25 337	129

REDOVISAT RESULTAT ENLIGT ÅRSREDOVISNING

Miljödata	2018	2017	2016
Indirekt energianvändning (MWh)			
El; förnybara energikällor	11 751	12 011	11 723
Fjärrvärme; förnybara och ej förnybara energikällor	5 602 ¹⁾	4 779	4 686
Indirekta utsläpp av koldioxid (ton)²⁾			
Fjärrvärme från ej förnybara energikällor, Scope 2	184,8	233,2	163,8
Tjänsteresor med flyg från ej förnybara energikällor, Scope 3	100,3	125,8	174,7
Transporter från ej förnybara energikällor, Scope 3	65,9	57,1	50,5
Avfall (ton)			
Farligt avfall	84,6 ³⁾	62,4	49,9
Ofarligt avfall	294,9	321,7	255,7
Återanvändning	—	—	—
Återvinning	167,7	185,3	133,2
Förbränning	127,3	134,8	122,5
Deponi	—	1,5	—
TOTALT AVFALL	379,5	384,1	305,6
Andel återvinning (%)	44,2 ⁴⁾	48,3	43,6

Medarbetardata, antal	2018	2017	2016
Totalt antal medarbetare	545	591	582
Anställningsform			
Tillsvidareanställda	484	530	530
Tillsvidareanställda, fördelning män/kvinnor (%) ⁵⁾	30/70	—	—
Deltidsanställda ⁵⁾	58	—	—
Deltidsanställda, fördelning män/kvinnor (%) ⁵⁾	5/95	—	—
Visstidsanställda	61	61	52
Visstidsanställda, fördelning män/kvinnor (%) ⁵⁾	34/66	—	—
Andel som omfattas av kollektivavtal (%)	99,8	99,8	99,8
Fördelning kön och åldersgrupper, antal	2018	2017	2016
Män	164	157	155
Kvinnor	381	434	427
Styrelse (koncern), fördelning män/kvinnor (%)	46/54	36/64	58/42
Ledande befattningshavare (koncern), fördelning män/kvinnor (%)	57/43	57/43	75/25
Medarbetare under 30 år	80	76	60
Medarbetare 30–50 år	254	290	291
Medarbetare över 50 år	211	225	225
Arbetsmiljöavvikelser och anmälda arbetsskador, antal	2018	2017	2016
Kritiska	5 ⁶⁾	1	3
Allvarliga	65	53	38
Noteringar	82	61	44
Totalt	152	115	85
Varav anmälda arbetsskador	6 ⁶⁾	18	12 ⁷⁾
Sjukfrånvaro (%)	5,6	6,1	6,0

1) Andel fjärrvärme producerat från förnybara energikällor är cirka 17 procent.

2) Framtagen emissionsdata avseende klimatpåverkan från respektive leverantör är förknippad med osäkerhet, vilket beror på såväl vetenskaplig osäkerhet kring mätmetoder som på osäkerhet i de data som mätmetoderna appliceras på.

3) Information från avfallsentreprenörerna saknas för att kunna redovisa detaljerad behandlingsmetod.

4) Målet är 50 procent (andel ofarligt avfall till återvinning jämfört med det totala avfallet).

5) Informationen redovisas från och med 2018.

6) Målet är 0.

7) Varav en (1) dödsolycka.

Bestyrkanderapport

Revisors rapport över översiktlig granskning av Apotek Produktion & Laboratorier ABs hållbarhetsredovisning samt yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten.

Till Apotek Produktion & Laboratorier AB, org. nr 556758-1805.

Inledning

Vi har fått i uppdrag av styrelsen i Apotek Produktion & Laboratorier AB att översiktligt granska Apotek Produktion & Laboratorier ABs hållbarhetsredovisning för år 2018. Företaget har definierat hållbarhetsredovisningens, tillika den lagstadgade hållbarhetsrapportens, omfattning på sidan 60.

Styrelsens och företagsledningens ansvar

Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för att upprätta hållbarhetsredovisningen inklusive den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med tillämpliga kriterier respektive årsredovisningslagen. Kriterierna framgår på sidan 60 i hållbarhetsredovisningen, och utgörs av de delar av ramverket för hållbarhetsredovisning utgivet av GRI (Global Reporting Initiative) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av företagets egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Detta ansvar innefattar även den interna kontroll som bedöms nödvändig för att upprätta en hållbarhetsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning och lämna ett yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Vårt uppdrag är begränsat till den historiska information som redovisas och omfattar således inte framtidsorienterade uppgifter.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med ISAE 3000 *Andra bestyrkandeuppdrag än revisioner och översiktliga granskningar av historisk finansiell information*. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. Vi har utfört vår granskning avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. En översiktlig granskning och en granskning enligt RevR 12 har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionsd i övrigt har.

Revisionsföretaget tillämpar ISQC 1 (International Standard on Quality Control) och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. Vi är oberoende i förhållande till Apotek Produktion & Laboratorier AB enligt god revisorsd i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning och granskning enligt RevR 12 gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen

grundad på en översiktlig granskning och granskning enligt RevR 12 har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning av hållbarhetsredovisningen utgår från de av styrelsen och företagsledningen valda kriterier, som definieras ovan. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för våra uttalanden nedan.

Uttalanden

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan av styrelsen och företagsledningen angivna kriterierna.

En lagstadgad hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 2 april 2019

KPMG AB

Ingrid Hornberg Román
Auktoriserad revisor

Torbjörn Westman
Specialistmedlem i FAR

Ordlista

CDMO – Contract Development & Manufacturing Organisation, Kontraktstillverkare.

Extemporeläkemedel – Ett läkemedel som inte finns kommersiellt tillgängligt men som behövs för vissa patienter inom sjukvården. Specialtillverkas utifrån förskrivarens bedömning av patientens behov.

Särläkemedel – Ett läkemedel som har utvecklats speciellt för att behandla en sällsynt sjukdom.

Bruttovinst och bruttovinstmarginal – Skillnad mellan nettoomsättning och varukostnader samt skillnaden uttryckt i procent mellan nettoomsättning och varukostnader.

Medeltal anställda – Beräknas enligt bokföringsnämndens rekommendation K3, BFNAR 2006:11 och BFNAR 2016:6 om gränsvärden.

Räntabilitet på eget kapital – Årets resultat i förhållande till eget kapital.

Soliditet – Eget kapital i förhållande till balansomslutningen.

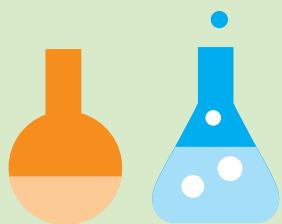
Business review meetings (BRM) – Strukturerade kundmöten.

CRO – Contract Research Organisation.

Orphan drugs – Särläkemedel.

TLV – Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket.

APL är en av Europas största tillverkare av extemporeläkemedel. Vi är ledande kontraktstillverkare inom Life Science i Skandinavien och etablerad partner för tjänster och produkter till apotek. Med våra 489 medarbetare och fyra produktionsanläggningar har vi resurser för utveckling, analys och tillverkning av läkemedel. APL bidrar till läkemedel som förbättrar och räddar liv.

Läs mer på www.apl.se

Produktion: Ett samarbete mellan APL och Solberg
Fotograf: Christoffer Edling

*Tack för att du läst
APLs års- och
hållbarhetsredovisning
2018*